

LETO XXII. Stev. 68

GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN SINKOVEC

UREJA UREDNIŠKI ODBOR

List izhaja vsak dan razen
petka - Cena 10 dinarjev

Ljudska PRAVICA

LJUDSKA PRAVICA
USTANOVLJENA 8. OKTOBRA
1934 - MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZBA-
JALA KOT 14-DNEVNIK IN
TEDNIK OD OSVOBODITVE
DO 1. JUL 1953 KOT DNEV-
NIK NATO PA KOT TEDNIK
OD 1. JUNJA 1953 IZBAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI Z «BORBO»

Tunizija, neodvisna dežela

V Parizu sta nočijo Pineau in Ben Amar podpisala sporazum o tuniški suverenosti

Pariz, 20. marca (Tanjug). Tuniški ministrski predsednik Tahar Ben Amar je prispel danes v Pariz, kjer je nočijo skupaj z zunanjim ministrom Pineaujem slovesno podpisal sporazum o proglasitvi tuniške neodvisnosti. V Parizu so nočijo svečano proslavili

Na podlagi sporazuma med obema vladama, ki sta ga podpisala Christian Pineau in Tahar Ben Amar, je bila Tuniziji pripoznana pravica do samostojne zunanje politike, do organizacije lastne službe notranje varnosti, do ustanovitve lastne vojske in diplomatske službe. Vladi sta se tudi sporazumeli, da bosta »svobodno« vzpostavili tesno medsebojno odvisnost obeh dežel, posebno še na področju zunanje politike in obrambe.

Neodvisnost Tunizije so proglasili v francoskem zunanjem ministrstvu v navzočnosti članov obeh delegacij, ki so se pogajali že več tednov. V skupnem sporazumu, ki so ga nočijo podpisali, je poudarjeno, da sporazum iz 1881, na podlagi katerega je bil ustanovljen francoski protektorat v Tuniziji, »ne ustreza več sodobnim odnosom in sodelovanju med obema deželama«.

S sporazumom je bilo določeno, da bodo razveljavili tudi vse določbe iz lanskih konvencij o tuniški notranji samoupravi, ki so v nasprotju z novim državnopravnim položajem »neodvisne in suverene Tunizije«.

V pariških diplomatskih kro-

Tahar Ben Amar

gih nočijo z zadovoljstvom komentirajo francosko-tuniški sporazum, o katerem sodijo, da bo prispeval k pomirnitvi težavnega položaja v Severni Afriki. Tu trdijo, da bo tuniški nacionalni vo-

ditelj Habib Burgiba brzkone kmalu postal predsednik prve vlade neodvisne Tunizije. To vlado bodo sestavili po prvih parlamentarnih volitvah, ki so že razpisane za prihodnji teden.

Ves francoski tisk in javnost pozdravlja nočijo ta važni dogodek v odnosih s Tunizijo. V Tuniziji so današnji dan proglasili za državni in narodni praznik.

Ben Jusef potuje v Madrid

Rabat, 20. marca (AFP). Maroški sultan Ben Jusef pojde 2. aprila v Madrid na uradni obisk. Spremljal ga bo predsednik vlade Si Bekaj.

Prvi državniški obisk sovjetskih voditeljev v Veliki Britaniji

Anthony Eden o programu obiska in o razgovorih z Bulganinom in Hruščevom — Ali bodo londonski stiki popravili zadnje neuspehe v Ženevi?

London, 20. marca (Tanjug). Ministrski predsednik Anthony Eden je danes poročal v Spodnji zbornici o programu obiska maršala Bulganina in prvega sekretarja KP SZ Hruščeva, ki se bosta kot gosta britanske vlade mudila v Veliki Britaniji od 18. do 27. aprila.

Eden je izjavil, da bo sovjetska voditelja sprejela britanska kraljica v Windsorskem dvoru. V načrtu so britansko-sovjetski razgovori med najvišjimi predstavniki v predsedstvu vlade in v rezidenci ministrskega predsednika v Chequersu. Bulganin in Hruščev bosta obiskala parlament, pomorsko vojaško šolo in londonski okrožni svet. V Operi Covent Garden jima bodo privedli posebno predstavo.

Sovjetska voditelja bosta obiskala Birmingham, naprave britanskega vojnega letalstva v Harhamu in oba centra za atomsko energijo v Harvellu in Calder Hallu. Potovala bosta tudi v Edinburgh in Oxford. Bulganin in Hruščev se bosta posebej sestala z voditelji Laburistične stranke.

V Anglijo bosta prispela s sovjetsko križarko. Svečan sprejem jima bodo priredili v Portsmouthu. Sovjetski gostje bodo imeli med desetdnevnim bivanjem na razpolago posebno letalo britanske vlade.

Predsednik republike na Brionih

Brioni, 20. marca (Tanjug). Predsednik republike Josip Broz Tito je prispel danes na Brione, kjer bo nekaj časa na oddihu.

Pogajanja o kulturni konvenciji z SZ

Beograd, 20. marca (Tanjug). V Beogradu je prispela sovjetska delegacija, ki se bo z našimi predstavniki pogajala za kulturno konvencijo med obema deželama. V delegaciji je tudi načelnik oddelka sovjetskega ministrstva za kulturo, za kulturne stike s tujino Stepanov. Vodja delegacije, namestnik ministra za kulturo ZSSR Lebedev bo zaradi boleznin ostal še dva dni v Moskvi. O sklenitvi take konvencije je bilo govora že v skupni deklaraciji obeh vlad, podpisani 3. junija 1955 v Beogradu za časa obiska sovjetske državniške delegacije v Jugoslaviji.

Odpor proti vojaški pomoči

ZDA tujini v američkem Kongresu in vedno manjši interes na njej tudi v doslej podpiranih deželah

Washington, 20. marca (Tanjug). Eisenhowerjevo zahtevo, naj Kongres za dve milijardi zviša vojaško pomoč tujini na skupnih 4,9 milijard, so parlamentarni krogi sprejeli različno. Proti slehernemu povečanju sta se izrekla ne le vplivni demokratski senator George in vodja republikancev v senatu Knowland, marveč tudi precej članov obeh domov. Kongres je v celoti za zmanjšanje vojaške pomoči, ki jo je v zadnjih treh letih skrčil na 2,7 milijarde dolarjev.

Lani je Eisenhower prek Senata bil zelo oster boj s Predstavnikiškim domom, ki je bil zelo zmanjšal pomoč. Razpoloženja Kongresa narekujejo le davkoplačevalci, ki ne vidijo radi, da

gre njihov denar za pomoč tujini, čeprav ne gre niti za 2% kosmatega narodnega dohodka in je v glavnem namenjen za vzdrževanje visoke ravni domače proizvodnje. Vzrok pa je tudi vtis, da vsa povojna vojaška pomoč tujini v znesku nad 60 milijard dolarjev ni rodila takšnih sadov, kakršne so v ZDA pričakovali.

V mnogih vprašanjih so nastala tudi trenja. Posamezne države pa celo uporabljajo čete, opremljene z ameriškim denarjem, za dušenje uporov v svojih kolonijah. Razen tega skušajo zahodnoevropske dežele znižati svoje vojaške izdatke in se bolj zanimajo za mednarodno gospodarsko sodelovanje.

Mnoge azijske dežele, ki prejemajo vojaško pomoč, pa so izrazile mnenje, da sploh ne koristijo njihovu prizadevanju, da bi odpravile gospodarsko zaostalost. Pokazalo se je, da tem deželam bolj ustrezajo sovjetska posojila, namenjena neposrednemu povečanju njihove gospodarske zmogljivosti.

Pogajanja o tehničnem sodelovanju z Indijo

New Delhi, 20. marca (Tanjug). V nadaljevanju jugoslovansko-indijskih gospodarskih pogajanj so obravnavali osnutek trgovinskega sporazuma med obema deželama in izmenjali misli o tehničnem sodelovanju pri geoloških raziskovanjih v Indiji. Veliko pozornost so posvetili možnostim sodelovanja za izkoriščanje nizkokaloričnih vrst premoga v industriji, posebno še za koksiranje. Prav tako so obravnavali tehnično sodelovanje v raziskovanju nahajališč barvastih kovin in boksita. Na dnevnem redu je še tehnično sodelovanje v gradnji pomorskih pristanišč.

Čestitka za iransko Novo leto

Beograd, 20. marca (Tanjug). Predsednik republike Josip Broz Tito je poslal iranskemu šahu Pahleviju čestitko ob iranskem Novem letu.

Danska zahvala za čestitko našega predsednika republike

Beograd, 20. marca (Tanjug). Danski kralj Frederik IX. se je zahvalil predsedniku republike Josipu Brozu Titu za čestitko, poslano ob danskem narodnem prazniku.

Veljko Zeković odpotoval v Karači

Beograd, 20. marca (Tanjug). Tajnik Zveznega izvršnega sveta Veljko Zeković je danes popoldne odpotoval v Karači, kjer bo kot predstavnik Sveta prisostvoval proglasitvi pakistanske republike, ki bo 23. marca. Na letališču sta ga pozdravila član Zveznega izvršnega sveta Moma Marković in pooblaščen minister v državnem tajništvu za zunanje zadeve Jovo Kapičić.

DELO ODBOROV ZVEZNE LJUDSKE SKUPSCINE

Obširno razpravljanje o izobraževanju in izpopolnjevanju uslužbencev

Beograd, 20. marca (Tanjug). Zakonodajni odbor Zveznega sveta je zaključil danes obravnavanje osnutka zakona o državni upravi, nato pa je začel razpravljati o zakonskem osnutku o zveznih organih uprave.

Danes je imel sejo tudi Pročrniški odbor Zbora proizvajalcev, ki je zaključil obravnavanje osnutka zveznega proračuna.

Na današnji seji Zakonodajnega odbora so najbolj obširno razpravljali o izobraževanju in izpopolnjevanju uslužbencev in obveznostih ter pravicah organov pri tem. Državni svetnik v

Tajništvu za zakonodajo dr. Milorad Vučković je izjavil, da že imamo določene sklepe glede ustanovitve upravnih šol po republikah, pa tudi visoke administrativne šole za najvišji upravni kader. Izrazil je mnenje, da bodo ljudske republike izdale predpise o upravnih šolah, in pa izključena tudi izdaja zveznih predpisov, s katerimi bi uredili status in pravice absolventov upravnih šol.

Pri tem je bilo poudarjeno, da bi te šole dajale takšno dopolnilno izobrazbo, ki bi povečala strokovno usposobljenost uslužbencev.

Anglija zahteva priključitev

dveh severnolaoških pokrajin k Južnemu Laosu v smislu priporočil komisije za nadzorstvo nad premirjem v Laosu

London, 20. marca (Tanjug). Britanska vlada je sprožila dane enostransko akcijo v zvezi z Laosom. Zunanje ministrstvo je objavilo, da sta vladi Velike Britanije in SZ, katerih zunanja ministra sta predsedovala 1954. ženevski konferenci o Indokini, prejeli 9. t. m. poslanico predsednika Mednarodne komisije za nadzorstvo nad premirjem v Laosu, v kateri je rečeno, da Patet Lao ni sprejel priporočil mednarodne komisije. S temi priporočili z dne 7. januarja t. l. so pozvali laosko kraljevsko vlado in voditelje Patet Laoa, naj bi nedoma vzpostavili kraljevsko oblast v pokrajinah Samneua in Fong Sali.

Velika Britanija je predlagala sovjetski vladi, naj bi besedilo teh priporočil poslali tudi drugim deželam, ki so bile zastopane na ženevski konferenci.

V komunikaciji Foreign Officea je dalje rečeno, da smatra britanska vlada odklonitev Patet Laoa za resno. »Britanska vlada je prepričana, da bodo Patet Lao in njegovi svetovalci pripravljeni spremeniti stališče do izrecnih priporočil mednarodne komisije in da bodo privolili v miroljubno združitev dežele.«

Britanski vladni predstavniki izjavljajo, da tega komunikacije Foreign Officea niso uradno poslali drugim zainteresiranim deželam. V britanskem zunanjem ministrstvu nočejo odgovoriti na vprašanje, ali je Sovjetska zveza sprejela gledišče Velike Britanije. Pravijo samo, da je SZ od-

govorila na britanske predloge in da se britansko-sovjetska posvetovanja o Laosu nadaljujejo, vendar potekajo docela ločeno od problema Indokine.

Vprašanja evropskega transporta

Pariz, 20. marca (Tanjug). — Danes je prispel v Pariz član Zveznega izvršnega sveta Peko Dapčević, ki bo kot jugoslovanski predstavnik sodeloval v delu Sveta ministrov dežel, članic evropske konference za transport. Zasedanje Sveta se bo začelo v četrtek. Na dnevnem redu bodo poročila pomočnikov ministrov o izboljšanju in vsklajevanju mednarodnega prometa.

VPRAŠANJA, KI DELAJO ADENAUERJU HUDE SKRBI

Razorožitvena politika Zahoda in nedokončana pogajanja s Francijo o Posarju

(Od našega stalnega dopisnika)

Bonn, 20. marca. Tik pred odhodom v Švico, kjer bo preživel svoje že dolgo odlašane počitnice, je hotel kancler Adenauer opraviti vsaj najvažnejše posle, da bi pustil ministrom samo tekoče naloge. Najprej si je zagotovil izglasovanje zakona o zvezni vojski, potem pa novega volilnega zakona, okrog katerega je trajala na-

petost med političnimi strankami že več mesecev. Delno je razčistil tudi odnose med vlado in Nemško banko, ki je z zvišanjem diskontne stopnje nekoliko vzemirila javnost, potem pa je imel cel ducat posvetovanj ter dal o raznih problemih skoraj prav toliko izjav.

V soboto je izjavil, da njegova vlada priporoča omejitve oborožitve, ne namerava pa opustiti dosedanje politike, marveč nasprotno, želi, da bi se tudi ostale države odločile za enako politiko na področju razorožitve, da bi sprejele omejitve in kontrolo, kakor je sama sprejela oboje po pariških pogodbah. Včeraj pa je spet izjavil, da napetost na svetu ni popustila vzlic spremembam v sovjetski politiki in da mora Zahod obdržati svojo vojaško moč.

Danes je govoril o posarskem vprašanju in poudaril, da je njegova ureditev odvisna od dobre volje obeh strani in da obe vladi niti za hip ne smeta pozabiti na svoje evropske obveznosti. Vsem ko se mu je bolj ali manj posrečilo odpraviti z dnevnega reda nekatera vprašanja notranje politike, se mu pa na področju zunanje politike to ni posrečilo. Atlantski prijatelji mu še niso odgovorili na poslanico o razorožitvi. »Die Welt« je poročal iz Lor-

don, da so jo v Veliki Britaniji sprejeli »zelo hladno« in s pripombo, da gre za tajne razgovore v okviru organa OZN. Vladi naklonjena »Frankfurter Allgemeine Zeitung« pravi danes, da bodo imeli Nemci, ko bodo brali vest o konferenci za razorožitve, dokaj neprijeten občutek, kajti zahodni zavezniki, zaposleni s svojimi problemi, ne bodo v polni meri zagovarjali združitev Nemčije.

Enako nejasen je položaj v Posarju. »Kölnische Rundschau«, ki ima sicer tesne stike s kanclerjem, pravi danes, da napredujejo francosko-nemška pogajanja po poljevo in da tudi tretji sestanek Halsteina in Faura ni rodil otipljivih sadov.

Kljub očitno neugodnemu razvoju v bonnski zunanji politiki pa se je tudi zunanji minister Brentano umaknil na tritedenski dopust. Na svečanost v Karačiju je odpotoval »mož notranje politike« Karl Arnold, bivši predsednik deželne vlade v Düsseldorfu. Ko bo odpotoval tudi Adenauer v Švico, bo bržčas, če se sedanji načrti ne bodo spremenili, tudi zunanja politika »dobila dopust«. Zoper to pa je v Bonnu slišati precej ugovorov. Sodeč po vsem pojde kancler na pomladne počitnice s polno torbo raznih skrbi.

O. M.

VREMENSKA NAPOVED

za sredo, dne 21. marca

Pretežno oblačno, zlasti v južni in zahodni Sloveniji še nekaj padavin. Temperatura brez bistvenih sprememb. Na Primorskem slaba burja.

IZ OSNUTKA ZVEZNEGA DRUŽBENEGA PLANA

Letos šest milijard dinarjev

za pospeševanje gozdarstva

Beograd, 20. marca (Tanjug). Letošnje investicije za pospeševanje gozdarstva bodo znašale po osnutku zveznega družbenega plana 6 milijard. Od tega bodo dobili okrajni in republiški skladi za pospeševanje gozdarstva 5 milijard, amortizacijski skladi pa eno milijardo. V sklad za pospeševanje gozdarstva naj bi šlo 40% dohodkov, ki jih imajo gozdna gospodarstva od prodaje lesa na panju, ostali del dohodkov pa bodo gozdna gospodarstva v glavnem porabila za stroške za redno vzdrževanje gozdov.

Iz investicijskih sredstev za pospeševanje gozdarstva bomo financirali v glavnem nadaljnjo graditev gozdnih poti in cest, zlasti v velikih, še nenačelih gozdovih, dalje za nasaditev topolov in drevoredov, za izpolnitev listnatih gozdov z iglavci in za zgraditev gozdnih objektov, zlasti gozdarskih koč. Največ denarja bomo porabili za zgraditev gozdnih poti in cest, za izpolnitev načrta sečnje in za enakomerno izkoriščanje gozdov v naslednjih letih. Iz sredstev gozdnih gospodarstev pa se bodo financirala dela za redno pogozdovanje, melioracijska dela, ukrepi za zaščito gozdov pred škodljivci in požarom, redčenje in čiščenje gozdov, kakor tudi posli v zvezi z ugotavljanjem stanja naših gozdov. Razen teh sredstev je v osnutku zveznega družbenega plana predvidena možnost, da bi zasebni lastniki gozdov plačevali prispevek in sklad za pospeševanje gozdarstva. S tem denarjem bi financirali pridelovanje semen in sadik ter strokovno pomoč, ki jo nudijo gozdarji lastnikom gozdov.

V gozdovih splošne ljudske imovine bomo posekali letos po osnutku plana kakih 11 milijonov kubikov lesa. Kmečka in krajevna sečnja se bo zmanjšala letos v primerjavi z lanskim za 28%. Industrijskega in tehničnega lesa pa bomo posekali letos za kakih 500.000 kubikov več kakor lani. V osnutku plana je poudarjeno, da se bo sestava sečnje letos znatno spremenila.

Dohodki od davkov in taks na Hrvaškem

Okrog enajst milijard din znašajo letos dohodki od davkov na dohodek iz kmetijstva, od občinskih davčnin in taks na premoženje kmetovalcev na Hrvaškem. Lani je davkov na dohodek znašal kakih sedem milijard 500 milijonov, občinske davčnine pa okrog 700 milijonov din. Davkov na dohodek se letos ne bo znatno spremenil, večji bo le za kakih 500 milijonov din od lanskoletnega.

DEJAVNOST ZVEZE INŽENIRJEV IN TEHNIKOV FLRJ

V sodelovanju z Narodno banko

bi odpravili številne pomanjkljivosti in napake pri obravnavanju prošelj za kredit in proučevanju elaboratov

Beograd, 20. marca (Tanjug). Zveza inženirjev in tehnikov Jugoslavije bo prosila državne organe, naj ji omogočijo sodelovanje pri obravnavanju investicijskih elaboratov in projektov v Narodni banki, katere ji skupaj s prošnjo za kredit predložijo ljudski odbori in podjetja. Zveza inženirjev sodi, da bi tako odpravili številne pomanjkljivosti in napake pri obravnavanju prošelj za kredit in proučevanju elaboratov v komisijah Narodne banke.

V Zvezi inženirjev in tehnikov opozarjajo, da je ta problem pereč, ker bo Narodna banka kmalu razpisala natečaje za dajanje kreditov za rekonstrukcijo zastaralih naprav v 15 panogah naše industrije. Ta razpis bo privedel do velikega povpraševanja po strokovnjakih za projektiranje in izdelavo elaboratov, in na podlagi dosežanih izkušenj je moč pričakovati, da bodo malomarni projektanti na področju industrije še nadalje izdelovali nepopolne in slabe elaborate, ki komisijam Narodne banke ne bodo omogočili, da bi spoznale dejansko problematiko posameznih industrijskih panog. Po drugi strani pa so v mnogih komisijah Narodne banke na podeželju doslej sodelovali avtorji nesolidno izdelanih elaboratov, tako da praktična in objektivna ocena posameznih elaboratov ni bila možna. V tej zvezi zahteva Zveza inženirjev in tehnikov, da bi morali njena društva po okrajih, v republiških središčih in v Beogradu obvezno vprašati za mnenje tako o inženirjih, ki izdelujejo elaborate in projekte, kakor tudi o tistih, ki delajo v komisijah Narodne banke.

Mednarodna železniška konferenca v Beogradu

V Generalni direkciji Jugoslovanskih železnic se je večeraj začela konferenca predstavnikov železniških uprav Jugoslavije, Sovjetske zveze, Madžarske, Češkoslovaške, Poljske, Vzhodne Nemčije, Romunije in Bolgarije. Predvidevajo, da bodo pogajanja trajala nekaj dni in da se bodo zaključila s podpisom konvencije o uvedbi spalnih vozov v železniškem prometu med temi deželami.

spremenila. Vtem ko bo v iglastih gozdovih le neznatno narasla, se bo povečala v listnatih gozdovih za nadaljnjih 15%. Hlodev iglavcev bomo dobili iz naših gozdov letos manj, pač pa približno za 16% celuloznega lesa več kakor lani, in sicer v glavnem za kritje potreb novih tovarn celuloze in papirja v Bosni in Sloveniji.

Varčevanju z lesom ter omejitvi kmečke in krajevne sečnje bomo posvetili posebno pozornost. Zaostrili bomo gozdno inšpekcijsko službo ljudskih republik in okrajev ter gozdarsko službo v okrajih in občinah.

IZ POROČILA ZVEZNE KOMISIJE ZA PROUČEVANJE DELOVNE STORILNOSTI POSLANEGA ZVEZNEMU IZVRŠNEMU SVETU

AKCIJA ZA PROUČEVANJE »GIBANJA IN ČASA«

bistvenih činiteljev za proučevanje delovne storilnosti v industriji in na drugih področjih

BEograd, 20. marca (Tanjug). Nadaljnje proučevanje »Gibanja in časa«, snovanje metodologije za proučevanje delovne storilnosti v posameznih kmetijskih panogah in na drugih gospodarskih področjih, proučevanje storilnosti v gospodarstvu, snemanje strokovnih propagandnih filmov, organiziranje seminarjev o sodobnih metodah, večanje delovne storilnosti na splošno, uvajanje statistične kontrole nad kakovostjo izdelkov ter proučevanje delovne storilnosti v kmetijstvu, to bodo letos glavne naloge Zvezne komisije za proučevanje delovne storilnosti in središč za storilnost v polaganju znanstvenih analitičnih temeljev za razvijanje širokega gibanja za povečanje delovne storilnosti v našem gospodarstvu. To je poudarjeno v poročilu, ki ga je Zvezna komisija za proučevanje delovne storilnosti poslala danes Zveznemu izvršnemu svetu.

Zvezna komisija za proučevanje delovne storilnosti je bila upostavljena lani iz predstavnikov Zveze sindikatov, ekonomistov in inženirjev, gospodarskih zbornic in Zveznega inštituta za proučevanje storilnosti. V poročilu, ki obsega delo v minulem

in program za letošnje leto, je predvidela Zvezna komisija za proučevanje delovne storilnosti med drugim tritedenski seminar v Beogradu ter več predavanj v Zagrebu in Ljubljani o sodobnih metodah proučevanja »gibanja in časa« kot bistvenih činiteljev za proučevanje delovne storilnosti v industriji in na drugih področjih. Na teh seminarjih bo govoril predstavnik tehnične pomoči, ki jo bodo dali Združeni narodi letos naši državi. V okviru akcije za proučevanje »gibanja in časa« bodo posneli pet filmov v podjetjih raznih gospodarskih panog, v katerih so po tej poti dosegli v naraščanju proizvodnje lepe uspehe.

Prvi tečajji o teh vprašanjih so bili lani v Beogradu, Zagrebu, Novem Sadu, Ljubljani, Sarajevu ter v desetih industrijskih središčih in področjih. Tako se je nad 7000 inženirjev, tehnikov in mojstrov seznanilo s sodobnimi metodami dvigovanja delovne storilnosti. Zvezna komisija, ki se naslanja v glavnem na delo Zveznega inštituta za proučevanje delovne storilnosti ter več podobnih ustanov v Zagrebu, Beogradu in drugih mestih, bo letos organizirala v Beogradu tudi petmesečni tečaj o statistični kontroli nad kakovostjo izdelkov. S tem bo prvičkrat omogočena v naši državi uporaba teh metod, ki jih v industrijsko razvitih deželah že uporabljajo. Organizirani bodo tudi trije tedenski seminarji, na katerih bo angleški strokovnjak govoril o presoji delovnih mest in v tej zvezi o oceni delavcev in uslužbencev za posamezna delovna mesta. To vprašanje je važno za zboljšanje organizacije proizvodnje in boljše uporabo de-

Kaj predvideva novi vozni red

za letošnje turistično sezono

Za prevoz domačih in tujih turistov v sezoni predvideva novi vozni red več medkrajevskih in mednarodnih vlakov ter direktnih vlakov. Le-ti bodo povezali naša mesta in srednjeevropska turistična središča z Reko in Splitom. V mednarodnem prometu bosta vozila dva brzovlaka. Od Grossenbroda na Baltiškem morju bo do Reke vozil turistični vlak »Adria-Express«. V svoji sestavi bo imel direktne vagonne iz Grossenbroda za Reko, Split, Atene in Carigrad. Za ta vlak se najbolj zanimajo turisti iz skandinavskih dežel in Nemci. Drugi mednarodni vlak je dobil letos ime »Dalmacija-Express«

OKRAJNA KONFERENCA ZKS V KOČEVJU

RAZMAH DRUŽBENE SAMOUPRAVE

Konference so se udeležili razen 120 delegatov tudi tovariši Ivan Maček, Matija Maležič in Feliks Razdrih

Kočevje, 20. marca. — Danes se je v Kočevju začela okrajna konferenca Zveze komunistov. Razen 120 delegatov so se konference udeležili tudi član CK ZKJ Ivan Maček, član CK ZKS Matija Maležič in ljudski poslanec Feliks Razdrih. Popoldne je prebral poročilo okrajni sekretar Jože Klarič, zatem pa so delegati poslušali poročilo revizijske komisije. Popoldne je konferenca nadaljevala delo po komisiji: v komisiji za politično-organizacijska vprašanja, komisiji za družbeno upravljanje ter komisiji za kmetijstvo in zadrugi.

Sekretar tov. Klarič je v poročilu navajal dosežani razvoj delavskega in družbenega upravljanja v okraju. Mnogi delavski sveti so ustanovili razne komisije, prav pa bi bilo, če bi ustanovili še nove kot na primer komisijo za delovne odnose, za organizacijo dela, za izobrazbo delavcev, za proučevanje storilnosti in podobno. Tako bi imeli delavski sveti več razumevanja do vprašanj drugih podjetij in gospodarskih organizacij. Nekatera podjetja so se že lo-

tila medsebojnega sodelovanja, izmenjave izkušenj itd., kot n. pr. podjetje »Zidar«, Rudnik Kočevje in drugi. Če bodo komunisti v podjetjih znali med proizvajalci ustvariti mnenje, da je proizvajalec hkrati tudi potrošnik, potem ne bo več toliko stremljen po dobičku, ki bi ga ustvarjali le z navijanjem cen. V nekaterih, zlasti gradbenih podjetjih pa je delavsko upravljanje še precej v zaostanku. Delavsko upravljanje si s težavo utira pot tudi v kmetijskem zadrugištvu; le večja za-

družna podjetja imajo že lastne delavske svete.

Tov. Klarič je zatem govoril o dvigu proizvodnje in raznih področjih gospodarske dejavnosti, gibanju števila zaposlenih in tarifni politiki.

Ko je načel vprašanje zadrugištvu, je tov. Klarič opozoril, da bo nadaljnji razvoj vasi precej odvisen od bližnjih občinskih zborov kmetijskih zadrug in na njih izvoljenih novih vodstev. Komunisti in vsi napredni ljudje naj s konkretnim delom dokažejo, kakšni morajo biti socialistični odnosi na vasi. Pri tem imajo odločilno vlogo tudi kmetijski strokovnjaki, ki naj kmetom pojasnjujejo razen strokovnih tudi pereča politična vprašanja. V boju za preobrazbo vasi nudijo marsikje izdatno pomoč tudi prosvetni delavci in člani LMS.

Sirok razmah so dosegli v kočevskem okraju organi družbene samouprave, tako da sodeluje v oblastnih organih 312, v družbenih 90 ljudi na okraju, po občinah pa v oblastnih organih 1530 in v družbenih organih 436 ljudi. Večjeja napredka še ni doseglo družbeno upravljanje pri raznih okrajnih zbornicah.

Sekretarjevo poročilo je zatem obsegalo nekaj ugotovitev z nedavnih občinskih konferenc ZK. Okrajni komite meni, da je najbolje uspela občinska konferenca v Ribnici, po kateri se je precej razmahnilo splošno politično stanje in delo vseh tamkajšnjih organizacij, zlasti pa mladine. Politično vzgojo so utrjevali v raznih seminarjih, ki se jih je v minulem letu udeležilo 1043 članov, okrajni sindikalni svet je priredil 119 predavanj, nekaj tovarišev pa je obiskovalo tudi politično šolo pri CK ZKS. V bodoče bodo prirejali še nove seminarje za člane občinskih komitejev in sekretarjev osnovnih organizacij ZK. Tako bodo olajšali študij posameznikov, ki jim bodo lahko pomagali udeleženci seminarja.

Jubilejna radijska razstava in zbor radioamaterjev Jugoslavije

Zveza radioamaterjev Jugoslavije bo priredila julija jubilejno radijsko razstavo in zbor radioamaterjev, na katerih bo sodelovala tudi tuja radijska industrija in radioamaterji iz več desetih dežel Evrope, Azije, Amerike. S tem bodo jugoslovanski radioamaterji počastili proslavo stoletnice rojstva enega izmed največjih raziskovalcev na področju tehnike Nikole Tesle.

Proslava stoletnice rojstva Nikole Tesle bo v naši državi od 9. do 15. julija.

Ustanovitev Združenja elektroindustrije

Podjetja elektroindustrije, ki so bila doslej včlanjena v sekcijo pri Zvezni industrijski zbornici, bodo imela jutri v Zagrebu ustanovni občni zbor svojega združenja.

V gospodarskih krogih sodijo, da bo Združenje elektroindustrije nudilo več možnosti podjetjem te panoge, da bi bila kos novim zahtevam, ki jih čakajo. To velja zlasti za gospodinske potrebščine, kakor tudi za vrsto novih izvoznih proizvodov.

POSVETOVANJE O PROBLEMIH DELA IN DELOVNEGA RAZMERJA ZAKLJUČENO

Podjetja naj upostavijo službo dela

za kar bi jih bilo treba zadolžiti z zakonom

V Zveznem izvršnem svetu se je zaključilo očeja posvetovanje o temeljnih problemih dela in delovnega razmerja. Na očejašnjem sestanku so delali v dveh skupinah, ki sta posebej obravnavali inšpekcijsko delo ter higiensko in tehnično zaščito, posebej pa delo službe za posredovanje dela.

Poškodbe in obolenja zaradi zanemarjanja predpisov ali ukrepov higienske in tehnične zaščite so še zmeraj za večino naših podjetij pereče vprašanje. Praksa je pokazala, da zaščita ljudi na delu ni povsod učinkovita in da o tem mnogo pišemo in govorimo, storiimo pa malo. Vzrok je v tem, da večina podjetij nima organizirane službe, ki bi skrbelo za vse to.

Izkušnje in uspehi posameznih večjih kolektivov pa kažejo, kako bi lahko uredili to pereče vprašanje. V Sloveniji so na pr. železarni Jesenice in Ravne, tovarna »TAM« in še nekatera podjetja organizirala posebno službo, ki proučuje vprašanje higienske in tehnične zaščite ter uveljavlja ukrepe za zaščito ljudi na delu. Na Jesenicah je ta služba z notranjimi pravili podjetja pooblašena, da lahko tudi ustavi delo na posameznih mestih, če so dani za to tehnični razlogi. Posledica tega je, da se je skrčilo letno povprečje smrtnih nesreč od 7, kolikor

jih je bilo v obdobju 1946 do 1952, na 3, število hudih poškodb pa od 18 na 5. Lani so imeli najnižji odstotek poškodb (bilo jih je 190 manj kakor predlanskim). V celoti lani zaradi boleznih in poškodb ter nege družinskih članov ni redno prihajalo na delo samo 4,19% delavcev.

V 18 večjih podjetjih v ožji Srbiji imajo posebne urade, v 127 pa referate, katerih naloga je skrbeti za higiensko in tehnično zaščito. O neznatnem številu pa lahko rečemo, da store vse, kar bi morali. V Bosni in Hercegovini bi lahko pohvalili uspehe in prizadevanje samo nekaterih večjih podjetij, v katerih je ta služba dobro organizirana, kakor na pr. v Zenici, kjer se je število delavcev, ki niso prihajali redno na delo, skrčilo od 13% na 7%.

Na posvetovanju je zmagnalo gledišče, da je nujno potrebno z zakonom zadolžiti vsa podjetja, ki zaposlujejo nad 500 delavcev, pa tudi nekatera manjša, da uposta-

Spet bo zadonela pesem mladinskih brigad

Aprila bo minilo deset let, odkar so na mladinski progi Brčko-Banovići zazpeneli prvi zooki pesmi mladinskih delovnih brigad. In ta junška pesem nam še vedno ponosno zveni v ušesih. Priporočuje nam o udarnikih izpod Mejevice, o minirjih Vranduka, o graditeljih Spačvanskega nadozoa, o tisočih in tisočih herojstev mladih ljudi. Z zanosnimi akordi poje o milijonih kubičnih metrov zemlje, hkrati pa sepeče o vsem tistem lepem, kar je skupno delo razvijalo v mladih ljudeh — o tovarništvu, požrtvovalnosti, odločnosti, o ljubezni do vsega, kar so s svojimi rokami zgradili, ter ne nazadnje o bratskih odnosih z mladino iz oseh krajev naše domovine.

Podrogi mladih v poveljni izgradnji so zato proe dneve mladinskih akcij zapisani kot pomemben datum v naši zgodovini. Proti april je mladinski praznik, proti april je praznik oseh naših narodov, in v letošnjem jubilejnem letu bo jugoslovanska mladina ta praznik še prav svečano proslavila.

Z manifestacijami, akademijami, zbori biokih brigadirjev in svečanimi sestanki po mladinskih organizacijah bodo izrazili iskreno priznanje osem, ki so svoja imena vklesali v spomenik graditeljev nove Jugoslavije.

In ne samo to. Sleherna beseda komandantov, sleherna zlog brigadnih pesmi bo mlajšim, ki niso sodelovali v delovnih akcijah, pripovedoval o uspehih njihovih starejših tovarišev. Hkrati pa bodo letošnje proslave tudi začetek nadaljevanja mladinskih delovnih akcij. Na dan brigad bo na gradbiščih telesovzgojnih objektov in komunalnih gradenj spet zaželo. Pesem mladinskih delovnih brigad bo spet priorela iz mladih grl.

V oseh okrajih v Sloveniji se marljivo pripravljajo na svečane proslave. Tudi pri Centralnem komiteju Ljudske mladine Slovenije so organizirali pripravljajni štab za proslavo desete obletnice. Bioksi brigadni voditelji in večkratni udarniki vodijo priprave in razmišljajo, kako bi slovenska mladina čim dostojneje proslavila ta jubilej.

V oseh večjih središčih bodo svečane akademije s pesmijo in besedo, ki so jo navdihnile mladinske ceste in proge. V Ljubljani pa bo osrednja akademija, na kateri bodo sodelovali zbori in skupine, ki so prepevale in plešale po mladinskih gradbiščih. Po šolah, delavskih in vaških aktivih bodo brigadni komandanti pripovedovali zgodovino mladinskih delovnih akcij.

Vrnili se bodo na kraje nekdanjih delovnih akcij — na Ljajk, o Novo Gorico, na progo Otočac-Bubnjarci, k Pesnici in odkrili spominske plošče njihovim mladim graditeljem. Predsedniki okrajnih ljudskih odborov in sekretarji ZK bodo sprejeli biospe brigadirje — nosilce spominskih značk.

Proti april bo tudi prvi dan letošnjih delovnih akcij. V občini Ljubljana-center bo spet zavohlele krampe in lopate nad pet sto mladincev. In tako po vsej Sloveniji. Okrajni odbori LMS pa imajo v svojih programih še mnogo drugih zamisli in predlogov.

In spet bo zadonela pesem mladinskih delovnih brigad. —ig

Dobro znamenje

Iz Washingtona prihajajo vesti, da tam ugodno poteka delo konferenca dvanajstotice, ki se ukvarja s sestavo statuta mednarodne atomske agencije. Priča-kujejo, da se bo njeno zasedanje, ki se je začelo 27. februarja, zaključilo že ta teden.

Delegati 12 dežel, med katerimi so ZDA, SZ, Velika Britanija, Francija, Indija in Kanada, so imeli nalogo samo pripraviti osnutek statuta, ki bi ga kasneje sprejela širša mednarodna konferenca, na kateri bi bile zastopane članice in nečlanice OZN. Pri svojem delu so se ravnali po temeljnem načelu, ki ga je določila Generalna skupščina, da je treba jedrsko energijo uporabljati izključno v prid miru in gospodarskega napredka.

To je bila izredno pomembna, a vendarle samo izhodiščna točka. Washingtonski sestanek naj bi natanko določil tudi stališče do nekaterih bistvenih določb statuta, o katerih ne samo da niso dosegli enotnega gledišča, marveč so se pojavile celo občutne razlike. Gre za naslednje stvari: odnos agencije do OZN, njeno pristojnost v razvijanju sodelovanja na jedrskem področju, pomoč nezavrtim deželam in za sestavo vodilnih organov.

Na zadnjem zasedanju Generalne skupščine OZN je prevladala misel, da mora imeti OZN prek Generalne skupščine vplod in nadzor nad delom bodiške agencije, ker je uporaba jedrske energije neposredno povezana z ohranitvijo miru na svetu. Razen tega je pretežna večina zagovarjala gledišče, da mora agencija podpirati razvoj enakopravnega sodelovanja na tem področju in aktivno vplivati na premošitev razdvojenosti sodobnega sveta.

Sodili so tudi, da mora agencija razpolagati z osnovnim gradivom, ne pa samo igrati vloge posredovalca med tistimi, ki to gradivo imajo, in tistimi, ki ga nimajo. In na splošno je bilo podarjeno, da je treba sicer upoštevati interese atomskih velesil, hkrati pa ne dovoliti, da bi katerikoli dežela dobila monopolni položaj.

Washingtonska konferenca je tajna in znano je samo, da poteka ugodno, kar je dobro znamenje. Če so dosegli sporazum o bistvenih določbah statuta v smislu priporočil in razpoloženja Generalne skupščine, kaže to dobro znamenje v resnici na izredno napredek, ki bo znatno olajšal delo za ustanovitev atomske agencije v prid miru in napredku.

D. T.

Jordanija še nadalje izven Arabske lige

Aman, 20. marca. (AFP). Predsednik Lamir el Rifaj je izjavil v razgovoru z novinarji, da se »Jordanija ne bo pridružila nobeni zvezi« in da »nedavne spremembe v vodstvu Arabske lige ne bi smele vplivati na obveznosti Velike Britanije in Jordanije, izvirajoče iz britansko-jordanske pogodbe sklenjene 1948, ki je še zmeraj v veljavi.

V zvezi z odstavitvijo Glubb paše je dejal, da gre za notranje-politični ukrep. »Britanska pomoč Jordaniji je ena izmed obveznosti iz anglo-jordanske pogodbe. Te obveznosti pa ostanemo v veljavi vse dotlej, dokler obstaja pogodba.

Na vprašanje, kolikšna je pomoč, ki so jo ponudile Jordaniji Saudska Arabija, Egipt in Sirija, je dejal, da vsina te pomoči ni bila natanko določena.

DZAVAHARLAL NEHRU V INDIJSKEM PARLAMENTU

Pogoji za pomirjenje

Zakaj se SEATO vmešava v kašmirsko vprašanje? — Potreben je umik okupacijskih sil s Kemoja in Macuja — Nehru o sadovih 20. kongresa KP SZ

New Delhi, 20. marca. (AFP-Reuters). Predsednik indijske vlade Nehru je davi v indijskem parlamentu izjavil, da je Pakistan dobil ameriško pomoč, ker želi razpravi v Indijo s pozicije sile. Nehru pa je dejal, da Indija ne namerava tekmovali s Pakistanom v oboroževanju. Nehru se je izrekel za sporazum s Pakistanom o mirni ureditvi spornih vprašanj med obema deželama.

Nehru je obsodil vmešavanje SEATO v kašmirsko vprašanje in izjavil, da so to vojaško zvezo ustanovili »takrat, ko ni bilo no-

bene možnosti za agresijo v bližnji prihodnosti. Pomislil je, da je ta organizacija odgovorna za napetost v tem delu sveta.

Kar zadeva Severno Afriko, je Nehru izrazil željo, da bi uredili alžirsko vprašanje in je čestital Franciji, ker je uredila svoje odnose s Tunizijo in Marokom.

Potem je govoril o indijsko-francoskih odnosih in na koncu poročal o svojih razgovorih z zunanjimi ministri treh velesil, ki so sodelovali na konferenci SEATO v Karačiju. V teh razgovorih so se vsi strinjali, da je položaj na Bližnjem vzhodu »eksploziven«, in ne dvomijo, da je mogoče doseči poravnavo sporov samo s postopnim ublaževanjem napetosti.

Nehru je izjavil, da je z zunanjimi ministri razpravljati tudi o položaju na Daljnem vzhodu, posebno še o kitajskih otokih Kemoju in Macuju kakor tudi o Formozi. »Glavna težava je v tem, da ne priznavamo nove Kitajske«, je rekel Nehru. Kitajska pa se ne bo čutila varne, dokler bodo sovražne sile na Kemoju in Macuju. Prvi in bistveni korak k pomirjenju je torej umik teh čet z obeh otokov, tako da bi pripadla h Kitajski. K temu bi lahko prispevali tudi sedanjí razgovori med velepo-

»Nedvomno znatne spremembe«

Francoski zunanji minister o sadovih 20. kongresa KP SZ

Pariz, 20. marca. (Tanjug). Francoski zunanji minister je voditelj pokrajinskih federacij Socialistične stranke pojasnil stališče vlade o sadovih dela

20. kongresa KP SZ. Vztrajal je zlasti na nujni potrebi, da bi Zahod izkoristil vsako priložnost za zblizanje med gledišči štirih velesil. Zahteval je, naj zahodne

države s polnim zaupanjem naveže stike s sovjetskimi diplomati za ureditev svetovnih problemov. »Treba je priznati,« je dejal, da so nastale v Sovjetski zvezi nekatere spremembe in da smo videli tam znatne napore za zblizanje med narodi.

To je prvi uradni komentar francoskega odgovornega politika po objavi rezultatov dela 20. kongresa v Moskvi. Po Pineaujevem mnenju ti sadovi »ne dopuščajo zaključka, da se je sovjetska politika temeljito spremenila«. Pač pa je Pineau poudaril, da bi bilo povsem napačno trditi, da se ni nič spremenilo. »Takšne ostre in globoke kritike najvažnejših gledišč v monolitni stranki, kakršna je ruska Komunistična partija,« je pripomnil, »potrjujejo, da so nedvomno nastale spremembe.

Pineau je tudi kategorično zanikal vse vesti o »preokretu v francoski zunanji politiki« in poudaril, da zaradi takšnega stališča nasproti ZSSR »ni nastalo vprašanje prekinitve naših stikov, kakor tudi ni nikoli nastalo vprašanje, da bi opustili naš sistem kolektivne varnosti«. Znotraj zveze, katere članica je Francija, pa ne zadostuje samo prikimati na sleherni predlog. Francija se hoče v prihodnje z vsemi svojimi zaveznicí razgovarjati kot enakopraven z enakopravnimi in kakor vsi drugi braniti svoja gledišča.

Indijski poslanci se docela strinjajo z Nehrujem, da negativne posledice SEATO in Bagdadškega pakta čedalje bolj vplivajo na Indijo v tem prepričanju o pravilnosti načel o koeksistenci.

Mikojan v Karačiju

Moskva, 20. marca. (Reuters). Prvi podpredsednik sovjetske vlade Anastas Mikojan je prispel danes s posebnim letalom v Karačiju. Iz Karačija, kjer bo prisostvoval razglasitvi pakistanske republike, bo potoval v Rangun, kamor bo prispel 28. marca.

Sestanek Naser-Pineau v Kajru

PISMO IZ KITAJSKJE (IV)

Peking in Pekinžani pozimi

(Nadaljevanje in konec)

Na južni strani tega statarskega mesta stoji tako imenovano »kitajsko naselje«, kajti kitajci nikoli nisi smeli stanovati v severnem delu, kjer so se bili utaborili in s katerega so upravljali deželo Mandžari. Takšna razdelitev na statarsko in »kitajsko« mesto je že zdavnaj izgubila sleherni pomen, ker so se bili kitajci, ki so trgovali z mandžursko vojsko, naselili celo za zidovi cesarskega dvorca. Ta južni del je enak velik kakor severni, njegova oblika je nekoliko drugačna, je tudi ozbiljen in ima seden vrat in stolpov. Tu je še zdaj glavno trgovsko mesto in njegova največja znamenitost je trinadstropni marmorni Hram neba, ki velja za enega najlepših in najdragocenejših spomenikov kitajske zgodovine in civilizacije.

poziščene strehe Preproedanega mesta, katerega žive barve se prelivajo na zmeraj radodarnem pekinkem soncu. Iz tega gozda starih, največkrat iz sive, svetiljasto se opke, moli tu pa tam nekaj večnadstropnih novih poslopij, ki v Pekingu hitro poganjajo iz tal. Na nekaterih vidih tudi značilne dvonadstropne in zelo drage strehe, ki pa ne napravijo tako lepega vtisa kakor strehe na nizkih prilicih cesarskih paviljonov in palačah. Mesto je prepreženo z več glavnimi ulicami in cestami, ki vežejo sever in zahod z vzhodom. Te ulice so zelo široke in ravne, vtem ko je večina drugih ulic stisnjena med zidove tak, da se razvija promet po njih samo v eni smeri.

Novi Peking

Praznega prostora je v mestu zelo malo in na njem so že zgrajeni celi bloki večnadstropnih stanovanjskih hiš. Zaradi prenaseljenosti grade v novem Pekingu znanj zidov, za zdaj v glavnem na zahodni in vzhodni strani. Na vzhodu so že zgradili novo indijsko mesto s tovarnami in delavskimi naselji, asfaltiranimi cestami, trgovinami in velikimi igrišči. Delajo največ v tekstilni industriji.

Na zahodni strani so zasnovali veliko in moderno mesto, ki naj bi segalo tja do 15 km oddaljenih vznožij gora, na katerih so cesarji zgradili krasen poletni dvorec z umetnim jezerom in griči. Univerzitetno mesto so že zgradili na tem prostoru, ki je ves preprežen z modernimi asfaltiranimi cestami. Če greš proti Poletni palači, prideš do razkošne stalne sovjetske razstave, zgrajene iz marmora po vzorcu Kmetijske razstave v Moskvi, do velikega bloka instituta za druge narodnostne skupine na Kitajskem, do velike sodobne palače, v kateri stanujejo sovjetski strokovnjaki, ter do več drugih upravnih in stanovanjskih prostorov.

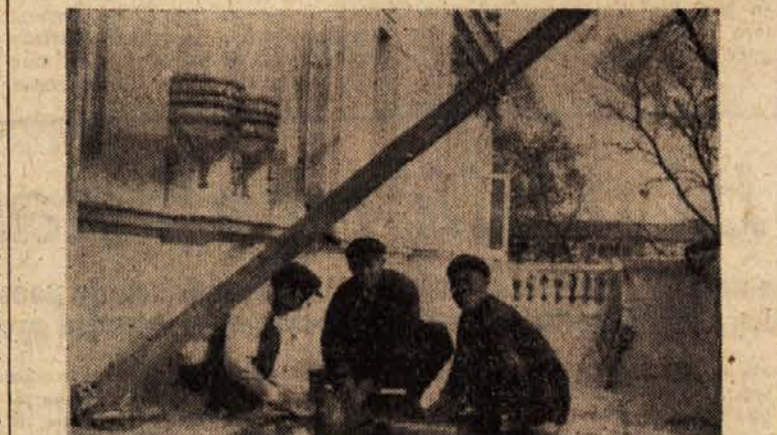
Tu nameravajo zgraditi tudi novo diplomatsko mesto, toda tukajšnja diplomatska predstavništva niso nič kaj navdušena za to, da bi zapustila svoje

veleke in razkošne sedeže južnovzhodno od Cesarskega mesta.

Ce greš od letališča (v bližini Poletne palače) proti mestu, vidiš čedalje jasnejše in očitnejše obrise bodočega modernega mesta. Tu je največ večnadstropnih stanovanjskih blokov enake oblike, kakor jih vidimo po vojni tudi pri nas. Nekatere upravne palače, ki jih tudi grade mnogo, se odlikujejo s klasičnimi kitajskimi strehami, postavljene na visoko krilo modernega in ravne gredne poslopja. To naj bi bil novi narodni slog v arhitekturi, a so izgradnje teh starih stolpi po vzorcu Cesarske palače zaradi ogromne podražitve gradbenih potrebščin opustili. Strokovnjaki so izračunali, da so porabili za 37 takšnih poslopij v Pekingu 5,4 milijona jumanov preveč.

Novi Peking naglo grade in zdaj, pozimi, dobiva z vsakim dnem jasnejše obrise.

Vlado Teslić

Pekinški zidarji so zaposleni tudi pozimi

Zadnja slika Makariosa na Cipru, ko se je odpravil na letališče pri Nikosiji, da bi se odpeljal v Atene, a so ga na letališču prijel in potem izgnali na Sejšelske otoke

Z VSEH STRANI SVETA

DULESOVA POLITIKA

Honolulu, 20. marca. (AFP). Ameriški minister Dulles je sinoči prispel iz Tokia v Honolulu. Tako je zaključil svoje krožno potovanje po Južnovzhodni Aziji in Daljnem vzhodu. Bil je na obiskih v desetih državah. Po prihodu v Honolulu je izjavil, da se bo v Washingtonu zavezal za politiko »gibnejske gospodarske pomoči«, ki je pa ni pobliže poznalsi.

v viharju smrtno ponesrečilo 110 ljudi. V New Yorku je zapadel sneg 50 cm visoko, v državi New Jersey pa je v zadnjih 24 urah ponekod zapadlo še več snega. Vester pih s hitrostjo 90 km na uro. Na Atlantiku je viharni veter dosegel hitrost 115 km na uro. Sprčo silnih sunkov vetra in valov je bilo na ladji »Queen Mary« ponesrečeno kakih 100 potnikov in mornarjev.

SENAT TERJA POMOČ FARMARJEM

Washington, 20. marca. (AFP). Senat je s 93 proti 2 glasovima potrdil osnutek zakona o kmetijstvu, ki je v njem več spreminjalnih predlogov, s katerimi se vlada ne strinja. Zakonski osnutek določa več milijard dolarjev subvencij ameriškim farmarjem, ki so se njih dohodki v zadnjih petih letih znatno zmanjšali. Predsednik Eisenhower se mu bržkone postavil po robu temu osnutku in bo izrekel veto zoper njegovo dokončno uzakonitev.

ARGENTINA
VEDNO NOVE SABOTAZE
Buenos Aires, 20. marca. (AFP). V zadnjih 24 urah je bilo po vsej deželi več sabotaj, ki jih pripisujejo peronistom. V severnih pokrajinah je policija prišla nekaj članov KP, češ da so agitali med železničarji. Na proti Buenos Aires — Salta in La Plati je skočilo s tira več železniških vagonov. V tovarni bobonov v Buenos Airesu pa so našli v bobonih združbeno steklo.

170 MILIJONOV PREBIVALCEV

Washington, 20. marca. (AFP). 1. februarja so imele ZDA 166.966.000 prebivalcev, vsehvi tudi vojake, ki so zdaj v tujini. Zvezni statistični urad je objavil, da se je prebivalstvo v zadnjem letu pomnožilo za 2.985.000 ljudi.

TURCIJA
VELIK JEZ
Ankara, 20. marca. (Radio Ankara). V kratkem bo dograjen jez za hidrocentralo na reki Fursak 145 km od Ankare, ki bo dajala 400 milijonov kWh energije na leto. Jez bo omogočil tudi namakanje 500.000 ha zemlje. Stroški za gradnjo jez u bodo znašali 200 milijonov turških lir.

SNezni VIHARJI

New York, 20. marca. (AFP). Močni snežni viharji so divjali v 12 severnovzhodnih državah ZDA in na zahodnem Atlantiku. Od petka se je v Ameriki

ADEN
STAVKA V RAFINERIJAH IN V PROMETU
Kairo, 20. marca. (Reuters). Javno življenje in promet v britanski koloniji Adenu sta ohromljena zaradi stavke približno 5000 delavcev mestne rafinerije, prevoznih delavcev in delavcev na letališču. Preskrba z vodo in gorivom je prekinjena.

»Togliatti je govoril v Moskvi! Obsodil je politiko demokratske vlade!«
»Za res, da je Togliatti govoril v Moskvi, toda govoril je po rusko!«
»Gronchi je povedal Eisenhowerju resnico o Italiji: da smo Italijani Američanom izredno hvaležni, da pa še ne vemo, ali je boljše kapitalistična ali marksistična doktrina. Minul je čas vojaških blokov, živimo v dobi boja za večjo socialno pravičnost, za višji življenjski standard.«

Nota ZDA Japonski o preizkušanju atomskega orožja
Washington, 20. marca (AFP). Vlada je poslala v Tokio noto v zvezi z ameriškim preizkusom jedrskega orožja, ki bodo v kratkem na Tihem oceanu. Ta nota je odgovor na nedavno japonsko noto, ki zahteva, naj ZDA sprejme svoje stališče glede poravnave škode, ki bi jo utegnila Japonska utrpeti sprčo eksploziji jedrskih bomb. Nota je hkrati tudi odgovor na resolucijo japonskega parlamenta, ki zahteva, naj bi se opustilo sleherno preizkušanje atomskih bomb.

»Kdo je ubil Mussolinija? Ali sme njegov morilec sedeti v rimskem parlamentu!«
»Izpustite Danila Dolciija! Nesramna provokacija naše politije! Zapri so prijubljenega voditelja sicilijanskih revužev in našega naprednega pisatelja Danila Dolciija! Smesni izgovori: notranje ministertvo izjavlja, da so tem ničesar ne ve!»

Casopisni sestavki, polemike, spomenice s sto podpisanih italijanskih kulturnih delavcev, ki se jim nato pridružijo francoski tovaršil. In ko Franco aretirala na madridski univerzi uglednega filmskega režiserja Juana Antonia Bardema, vzroji ves napredni romanski svet...

»Vse dan nekaj novega, senzacionalnega, čim bolj nenavadnega in vznemirljivega, kar še lahko razvzame otopelo čute in oživi zamrzo misel.«
»Toda ali ne utripa na dan nemirnega, skrajnih nasprotij, prenatrpanega življenja usodno enakomerno misel, ki je v svetovnem merilu ubrana v eno: v veliko bitko naše dobe za družbeno pravičnost? V bitko za vsakdanji kruh in za stredo nad glavo, za varno in intimno človekovo življenje!«
»Toda kaj, če v tej deželi ljudi in avtomobilov ugasnejo luči in poposte zavore?«

Rim pred dvanajsto?
Ne morem se znebiti vtisa: kakor pri nas v Jugoslaviji v letih 1935—1941! Domala enako trdno zavezništvo, domala enake diskusije tudi o realizmu in ne o realizmu, seveda v večjih izmerah, z večjo prizadetostjo in strastnostjo.

FRANCE BRENK:

Luči in zavore

(Nadaljevanje)

Ne, tujih narodov Rimljanj ne marajo. Turistje spoštujejo jih kot nekatere — oprostite — »svete krave«, in ko-likor le morejo, zaslužijo z njimi. Mo-rejo pa precej!

Zanimalo me je, kaj mislijo o nas. Zjutraj pijem mleko v mlekarji, kjer streže prijazen pričen fant. Tri leta je prebil med Vrhnikom. Blokami in Kocevskim Rogom in še pomni besedo »mleko«, »gostilna« »čajec«, »kokoš«. Bil je v Koški ofenzivi in v bitki za Grahovo. »Strašno!« — Terribile! Zdal se prijazo smehljati. Toda ne verjame, da pri nas ni brezposelnih, da delajo celo poročene žene z otroki ali da ne stane liter mleka 70 dinarjev. Prepirčan je, da bi nam bilo tedaj najbolje, če bi bilo bilo belogardstvo. Vsega so bili namreč krivi belogardisti...

Bežno srečanje seveda!

Doslej me še nihče ni vprašal, če sem Jugoslovian. Začno pri Amerikancu ali Švedu in končajo pri Avstrijcu. Če povem, kaj sem, bo za hip v zadreg, dokler se ne spomni, da je Lohobrida pravzaprav poročena Jugoslovianka, kar ne more biti slabo znamenje, kakor se vlijudno nasmejejo.

do Trsta—Trieste. Najbolj razgledani in kakorkoli na Jugoslavijo zainteresirani Italijani poznajo revo »Jugoslavija«, so videli razstavo Srednjeveške umetnosti in predstavo srbskega »Kolar«. Povprečnemu Italijanu pomeni edini stik z Jugoslavijo v zadnjih desetih letih film »Poslednji most«, nakar občuduje Mario Schell. »Kekece je običal v neki filmski izposojalnici, ki ga je prav zato kupila, da bi — običal.

In zanimalo me je, zakaj tako.

Predvaljalo dva filma o Atili. V obeh »vdero Huni v Italijo« s severovzhoda, in Italijo reši sveti oče. In na vprašanja mi vsak hip postrežejo a prerokbo svetega Don Bosca: »Rim bo gorel in ruski konji se bodo napajali v vodnjaku na trgu svetega Petra...«. To se bo zgodilo za časa papeža Angelika, ki bo... po naj-novejših dojamih — Polak, in sicer okoli leta dva tisoč. — Da ne bo dvomov: isto je trdil tudi Notradamus...

Kaj bo jutri?

In kaj bo jutri? — To ni važno. Važno je Včeraj in Danes — in hip: boj za droben užitek, boj za ozeč, vase uprt svet.

Sneg in dež, dež in sneg in tisočere luči in presunljivo škripanje zavor.

Kdo ve, kam vodi vrtloga dirka prek sedmih klasičnih, asfaltiranih in s prometnimi znaki postatih rimskih gričih!

Kam? Kje je njen cilj?

In ko po štirih tednih spet pošlje sonce, ko zdrci po rimskih ulicah in vo spav vaseh tri sto tisoč avtomobilov, ko zavzeto breskve in češnje in se ti-

Breme zgodovine

Da, primitiven je pogled današnjega Italijana iz zgodovine v prihodnost. Seveda rimskega, nedelavnega, prekupevalskega Italijana. Kakor da bi se ne bilo nič zgodilo zadnjih trideset let, razen tega, da je ustvaril Mussolini vsi-ki Rim in osušil v njegovi okolici raz-sežna močvirja, in pa da so Nemci v Rimu ustrelili 300 talcev, s čimer je za-nje problem druge vojne moralno politično rešen. Večina Italijanov živi v zgodovini svoje dežele. Zaverovana je

Zakaj tako?

O nas namreč dobesedno ničesar ne vedo. Razen senzacionalno napihnjenih »pobesnosti. Imam vtis, da norečejo nesebrati vedeti, da kar skrbi vsotni italijanski tisk. Niso poročali o snegu in mrazu v Jugoslavije, temveč o tem, da je v sv. Makedoniji zasal zlez 40 ljudi, da je v Črni gori zmrazilo 50 ljudi, da je bil »potres v Julijsko-Belgiciji in so ga čutili od Idrije—Judria

Z R N A I Z N A Š E G A K M E T I J S T V A

Danes je prvi dan pomladi. Čeprav vreme še ni pomladansko, upamo, da bo kmalu posijalo sonce

Ne glejmo samo napak ampak tudi dobre strani

Nekaj o gospodarjenju na državnem posestvu Vipolže v Brdih

Kmetovalci v okolici Vipolže vedo, da je Vipolško posestvo leta 1948 pridelalo 1200 hl vina, nato pa vsako leto manj do lanskih 300 hl (zaradi toče); ker nočejo videti nič drugega, zlasti ne dobre, razširjajo glas o slabem gospodarjenju na posestvu. Res je, proizvodnja je padala iz leta v leto, toda padala je zato, ker so obnavljali vinograde v velikih kompleksih, na moderen, sodoben način. Posestvo v Vipolžah je prvo v Brdih poizkusilo s »merlotom« na terasah v najslabših legah, in sicer z buldožerom ter s strojno obdelavo. Poizkus na petih hektarjih je uspel. Poizkus na enem hektaru v ravnini s »malvazijo« pa ni uspel. Kljub skrbnemu pregledu terena niso prej ugotovili talne vode, v kateri so potem koreninice mladih trt zgnile. Tako je moralo posestvo samo utrpeti milijonsko škodo v korist ostalih vinogradnikov, ki sedaj vedo, da se trta v ravninskem delu Brd ne obnese. Na posestvu imajo 21 ha starih vinogradov in 14 ha novih.

Proizvodnja je torej padala, ker se je manjšala površina starih vinogradov na račun novih, ki pa

pridelali vsaj 900 hl vina. To je realen račun, večji učinek pa se bo pokazal šele naslednje leto, ker imajo letos namen, precejšnjo skrb posvetiti živinoreji. Doslej je namreč posestvu vedno primanjkovalo gnoj.

Delo nas kliče

Vse, kar je mogoče in primerno sejati in saditi, naj pride v zemljo, ker je setev ob tem času zelo uspešna.

V sadovnjaku sadimo ob ugodnem vremenu dreve. Zdaj je primeren čas za cepljenje, posebno pa za precepljanje sadnega drevesja. Slabo rastočemu drevu pomagamo z gnojnicjo. Nadaljujemo s škropljenjem proti cvetočemu in ostalim sadnim škodljivcem.

V vinogradu nadomestimo izrabljene kole, potem ko smo že obrezali trte. Iz vinogradov odstranimo rožje. Za gnojenje je že skrajni čas. Podoranje prepreči odplakovanje hranilnih snovi.

Na zelenjadnem vrtu sejamo peteršilj, korenje, črni koren, pastinak, por, špinačo, pa tudi zgodnje solate, čebulo in por. Sadimo zgodnji grah, česenj, čebulo in šalotko. Če imamo tople grede, sejamo zgodnje solate, kapusnice, posebno pa seme paradiznikov, paprike, pa tudi cvetlična semena. Na okrasnem vrtu redimo in izrezujemo iz lepotnih grmov star les. Sobne rastline začnemo presajati.

Na poljih in travnikih. Kjer po travnikih in poljih leži še sneg v zaplatah, trosimo po njem umetni gnoj ali polivamo gnojilno, kjer pa snega ni več, pobiramo kamenje in grabimo s travnikov nesnage.

še ne rode, je pa tudi resnica, da so stare vinograde zancmarili, ker so vse sile osredotočili na nove. Ni bila namreč malenkost vsako leto popolnoma na novo posaditi pet hektarov vinogradov. Strokovnjaki to dobro vedo. Vsa delovna moč, ves gnoj in vsa sredstva so bila vložena v to delo. Stari vinogradi pa so rodili, kolikor so pač sami imeli moči. V tem je napaka in slabo gospodarjenje. S preveč veliko žlico in preko svojih zmogljivosti so se vrgli na nove vinograde ter podcenjevali stare, čeprav bodo nekateri od njih dobro rodili še najmanj 20 let.

Letos bodo na posestvu napako popravili. Že jeseni so prekopali in dobro pognojili vse stare vinograde, to pomlad so v njih že obrezali trte, jih zakolčili in povežali v ravnini so vsi zemljo preorali in jo pripravili za krmne rastline; vinograde bodo skrbno negovali. Tako računajo, da bodo že letos, če bo dobra letina, zopet

Koristne zanimivosti

PTIČJI GNOJ — IZVOZNO BLAGO

Med izvoznimi artikli države Peru v Južni Ameriki zavzema važno mesto ptičji gnoj. To so izločki milijonov in milijonov pelikanov, pingvinov in kormoranov, ki grade svoja gnezda na majhnih otokih ob peruanskih obali. Te ptice se hranijo z ribami, ki jih v ogromnih količinah zanaša k tem otokom hladna struja s Tihga oceana.

PEPEL JE DOBRO GNOJILO

Pepel je ostanek izgorelih rastlin ali iz rastlin nastalih goriv, zato se njegova vrednost ravna po izgoreli snovi. Na splošno je pepel dobro gnojilo, saj vsebuje fosforno kislino, kalij in precej apna. Lesni pepel — ne pepel listavec ali iglavcev — ne vsebuje dušika, kar je treba pri gnojenju upoštevati. V pramogovem pepelu pa je malo fosforne kisline in kalija, več pa žveplene kisline. Zato je precejšen premogov pepel najbolje kompostirati, da se škodljiva žveplena kislina razkroji. Boljše gnojilo kot pepel pa so saje, ki vsebujejo od 50 do 70% organskih snovi. Kot gnojilo jih trosimo jeseni, v maju in juniju pa gnojimo z njimi zelenjavo.

NASADI MALIN IN RIBEZLJA

Leta 1955 so v Saleku v Zgornji Savinjski dolini uredili prvi malinov nasad v velikosti 5 ha. Leta 1951 pa je bilo v Sloveniji že 51 ha jagodnikov nasadov, a lani 127 ha. Prvi nasadi v Saleku so že lani rodili. Na enem hektaru so pridelali 4355 kg malin. Lanski povprečni hektarski donos pa je bil od 4500 do 5500 kilogramov, tako je bil skupni lanski pridelek 15.000 kg.

V Zahodni Nemčiji imajo maline posajane na 130 ha. Leta 1953 so pridelali v teh nasadih 1647 desetonskih vagonov malin, a na 1 ha so pridelali nad 11.000 kilogramov. Vseh vrst jagod so predlanski pridelali 191.700 ton, od tega: 101.170 ton ribezlja in 16.470 ton malin. — Vizozemska ima 12.000 ha jagodnikov nasadov, na katerih pridelajo nad 1000 vagonov malin, jagod in ribezlja, ki jih izvažajo predvsem v Nemčijo, Anglijo in v Ameriko.

MECHANIZACIJA V PERUTINARSTVU

Z uvedbo avtomatskih naprav v sodobnih krmnih oskrbuje v Ameriki en zivok 20.000 pticencev, pri čemer se zamudi na dan le tri ure. Z uvedbo novih sodobnih metod pa so tudi zmanjšali reje piščancev od 17 tednov na 9 tednov. — Mnogična uporaba teh izkustev pa ima v Ameriki za posledico, da razpolagajo vsako leto z 900 milijoni piščancev, medtem ko so jih še pred 20 leti pridelali komaj 40 milijonov.

Goriška brez zelenjave

Tudi v zimskem času je bilo na Goriškem zmeraj dovolj razne zelenjave, letos pa je ni moč nikjer dobiti, ker je zaradi hudega mraza v februarju vse zmrznilo. V marcu je sicer tu ali tam kak kmetovalec imel še nekaj rdečega radiča, čigar cena pa je bila zelo visoka (do 150 din kilogram). Nekaj tega blaga je šlo tudi v Italijo, kjer so ga prodajali na trgu po 400 lir kilogram.

Poročilo o pridelku semenskega krompirja in semenskih žit v l. 1955

V tem poročilu je za kmetovalce važno, katere sorte so se najbolj obnesle

Zaradi skrajšane saditve krompirja in interesa kmetovalcev za nakup kvalitetnega semena rajoniranih sort objavljamo nekaj podatkov o dejanskih pridelkih semena krompirja v naši republiki l. 1955. Že v jeseni, to je pred vpletanjem, smo objavili, da cenimo povprečni pridelek v Sloveniji na 120 q/ha. Ta ocena se ujema z naknadnimi ugotovitvami zavoda za statistiko, ki izkazuje povprečje 121,5 q/ha. To povprečje ne

velja za semenske nasade, na katerih smo zaradi porabe kvalitetnega semena, pravilnega gnojenja, pravočasne in pravilne nega itd. dosegli znatno večje pridelke. Na podlagi zbranih podatkov okrajnih združenih zvez o dejanskih pridelkih semenskih nasadov objavljamo nekaj rezultatov za najvažnejše sorte krompirja.

Najbolj razširjena sorta »Merkur« je dala v povprečju 261 mtc; povprečje se namana na 129 pridelovalcev okrajja Ptuj, Maribor, Novo mesto, Koperje in Ljubljana. Ista sorta je dala v okrajju Kranj povprečno od 260 do 290 mtc, v tolimskem predelu goriškega okrajja pa 240 mtc. Odlučni rezultati so nadalje doseženi s pozno sorto »Vorane« in z zgodnjo sorto »Bintje«. Sorta »Vorane« je dala pri 136 pridelovalcih notranjskega predela sedanega ljubljanskega okrajja povprečno 279 mtc, sorta »Bintje« pa pri 34 pridelovalcih istega predela 315 mtc, v kranjskem okrajju pa od 200 do 220 mtc. Razmeroma velike povprečne pridelke sta dala tudi zgodnji sorti »Frühmölle« in »Bemov ranic«. Za prvo razpolagamo s podatki 22 pridelovalcev pljuškega, mariborskega in ljubljanskega okrajja; pri teh je povprečje 205 mtc, od 200 do 205 q pa je tudi povprečje kranjskega okrajja. Na področju, ki je navedeno za sorto »Frühmölle«, smo dosegli pri sorti »Bemov ranic« pri 50 pridelovalcih povprečje 210 mtc.

Od rajoniranih in razširjenih sort preostaneta še sorti »Bemov srednje ranic« in »Ackersegens«. Povprečje prve je pri 67 pridelovalcih (od tega 51 v ljubljanskem okrajju) 190 mtc, sorte »Ackersegens« pa 219 mtc.

V poročilu niso zajeti pridelki bivšega slovenskega okrajja in okrajja Celja. Povprečje vseh sort v celjskem okrajju je 231 mtc. Iz gornjih rezultatov je razvidno, da je dala sorta »Merkur« v primerjavi s povprečnim republikanskim povprečjem (cca 122) 139 mtc več pridelka, »Vorane« 157 mtc, »Bintje« 91 mtc, »Frühmölle« 89 q, »Bemov ranic« 88, »Ackersegens« 97 mtc in »Bemov srednje ranic« 68 mtc na hektar. Kmetovalcem priporočamo, da pri nakupu semena zahtevajo od imenovanih sort le tista, ki so rajonirane za določena področja. Zanimivost kmetovalci dobijo lahko podrobna pojasnila pri združenih ali pa pri pristojni okrajni združeni zvezi.

V letu 1955 so bile potrjene v naši republiki za odkup sledeče količine semena sort: »Merkur« 228, »Bemov srednje ranic« 67, »Bemov ranic« 53, »Vorane« 58, »Ackersegens« 39, »Frühmölle« 24 in »Bintje« 19 vagonov.

Še nekaj podatkov o izračunanih povprečnih pridelkih piščencev, rži in ovsa.

P i š c e n c a : »Bavarska kraljica« — povprečje pri 59 pridelovalcih v petih okrajih — 21,8 mtc, »Tasilo« 22,5 mtc, »Prilifke« 25,6 mtc, »Kadoliska« 20 mtc, »Planthofiska« 20 mtc, sorte »Sallot«, »Tevers« in »Virgilio« pa okoli 30 mtc. R ž e : »Tirnavska« 22 mtc, »Petkus« 20 mtc, »Dreger« 21 in »Flemingska« 20,5 mtc hektar. O v s a : »Flemingska« 19,7 mtc. Priporočamo nakup semenskega ovsa sorte »Flemingsstrues«, s katero so od vseh razširjenih sort doseženi v zadnjih dveh letih najboljši rezultati.

KMETIJSKI INSTITUT SLOVENIJE

ALI NE BI BILO BOLJE če bi bile kmetijsko-gospodarske šole obvezne?

Na mnogih sestankih in sejah slišimo predloge, naj bi bile kmetijsko-gospodarske šole kot nadaljevalne šole za izobraževanje kmečke mladine, ki se ne usposablja za noben drug poklic, obvezne. Utemeljitev je precej. Pospševanje kmetijstva je v veliki meri odvisno od strokovne sposobnosti kmetovalcev in kmetijskih delavcev. Toda za ljudi, ki ostanejo v kmetijstvu, nimamo nobene obvezne šole, kakor jih imamo za vse druge poklice.

Posledica prostovoljnega obiska kmetijskih gospodarskih šol pa je, da najmanj prihaja prav tista mladina, ki najbolj potrebuje to izobrazbo. Najbolj zaostali kmetovalci, ki še vedno gospodarijo tako, kot so njihovi predniki, ne čutijo potrebe po strokovni izobrazbi, zato tudi svojih otrok ne pošiljajo, nekateri niti ne pustijo v šolo. Taki otroci navadno niti ne čutijo potrebo po lastni izobrazbi, ker niso tako vzgojeni. Zato jih je

težko privabiti v šolo. Toda praksa je pokazala, da se jih večina uči z veseljem, če le začno prihajati v šolo.

V murskosoboškem okraju imajo 35 kmetijskih gospodarskih šol. V treh občinah na desnem bregu Mure jih je 19, v ostalih 7 občinah pa samo 16. Veliko zanimanje kmečke mladine na desnem bregu Mure za te šole je posledica sklepa bivšega Okrajnega ljudskega odbora Ljutomer, da je obisk kmetijskih gospodarskih šol obvezen. Ker za tak sklep ni bilo zakonite osnove, so se ga držali samo nekaj tednov, dokler ni bil razveljavljen. To pa je bilo dovolj, da so tudi taki mladinci, ki prostovoljno ne bi prišli v šolo, spoznali korist, ki jih imajo od te šole, in dobili veselje do učenja. Sedaj prihajajo k pouku prostovoljno in obisk je skoraj na vseh šolah zadovoljiv.

Obvezen obisk kmetijskih gospodarskih šol ne bi povzročil nikomur gmotne škode niti posebnih izdatkov, ker je pouk pozimi, ko imajo mladinci dovolj časa. Izkušnje kažejo, da so uspehi naslednjega pripravečevanja premajhni, v kmetijstvu pa nam je potreben hiter napredek. Zato bi bilo treba dati okrajnim ljudskim odborom večjo samostojnost pri odločanju v tem vprašanju, če ga že ni mogoče urediti na širšem področju. P.

Je to v interesu pospeševanja kmetijstva?

Bioša delavica »Ustrojac« v Murski Soboti, ki je bila predhodnica sedanje Agroservisne delavnice, je imela pred leti potujočo delavnico »Ford-Kanada«, ki jo ji je dala UNRRA. Ker delavnica ni imela same primernih prostorov in takrat tudi ne ljudi, so jo odstopili državnemu posestvu v Rakičanih. Kmetijsko gospodarstvo Rakičani to delavnico posestuje še sedaj in uporablja strožnico, vrtni stroj in dvokolni brusilni stroj za popravilo treh svojih traktorjev in le nekaj kmetijskih strojev. Tako so stroji izkoriščeni komaj 20%. Kmetijska mehanizacija v Pomurju pa se je med tem časom tako razvila, da ima sedanja Agroservisna delavnica v Murski Soboti na oskrbi 117 traktorjev in precej več kmetijskih strojev. No, in ker ima Agroservisna delavnica sama le dve majhni strožnici, ki ji ne zadostata, je zaprosila rakičansko kmetijsko posestvo, da bi njihove pelike stroje zamenjali z manjšo strožnico in orodjem, ki bi posestvo za njihove potrebe zadostalo. Najprej so na posestvu ta predlog odločno zavrnili. Po po-

sredovanju Okrajnega ljudskega odbora pa se je delovni kolektio kmetijskega posestva odločil delavnico prodati z vsemi stroji, in sicer kar za 10 milijonov din. Važno je poudariti tole: posestvo je dobilo delavnico v dar, knjižna vrednost delavnice je 950.000 din, prodajajo pa jo za 10 milijonov din. Seveda je Agroservisna delavnica za tako veliko osoto ne more kupiti in tako bo ostala še nadalje na posestvu neizkoriščena. Ker se to vprašanje vleče že dve leti in pol, vprašujemo delovni kolektio kmetijskega posestva v Rakičanih, če menijo, da na ta način pospešujejo kmetijstvo v Pomurju? Jak.

Preveč sena prodajo

Iz goriškega okrajja so lani zasebni kmetovalci sprito ugodnih cen (od 7 do 8 dinarjev za kg) prodali po nepopolnih podatkih 400 vagonov oziroma 4 milijone kilogramov sena. Največ sena so izvozili iz pasivnih krajev v Breginjskem kotu na Tolminskem ter iz Kanalske doline, kjer je živinoreja poglavita gospodarska panoga.

Kaj je napotilo kmetovalce, da so začeli prodajati seno? Bržčas vabljive cene, ob katerih niso pomislili, da ima prodaja sena za celotno živinorejo v goriškem okraju lahko zelo hude posledice, saj pravi pregovor, da »krava pri gobcu molze«. Živinoreja je zlasti v gorskih krajih močno razvita in se je številno goveje živine v zadnjih dveh letih povečalo za 6,1 odstotkov (od 48.086 glav leta 1953 na 50.911 glav koncem lanskega leta). Sočasno s tem razveseljivim napredkom pa začnjenja vse bolj primanjkovati krmne. Površina travnikov se je v povojnih letih v nekaterih primerih celo zmanjšala, in sicer zaradi premajhne uporabe umetnih gnojil ter drugih agrokemičnih sredstev. Nekateri kmetovalci napačno sodijo, da travnikov in pašnikov ni treba negovati in skrbeti zanje. Znani so primeri, ko v trgovinah nekaterih splošnih kmetijskih združenj v gorskih krajih prodajo več jedilne soli kot umetnih gnojil. Sena torej že tako in tako primanjkuje — zdaj pa ga še prodajajo...

Slovensko Primorje slovi v svetu zlasti po dveh krajih: to sta Postojna s svojo znamenito jamo in pa Lipica s svojo 375 let staro in hkrati najstarejšo kobilarno v Evropi, kjer je nastala in se zaradi posebnih pogojev edino lahko pravilno vzgaja originalna plemenita pasma lipičancev.

Toda Lipica nas ne zanima zgolj zaradi prekrasnih belih lipičancev. Čedalje večje zanimanje vzbuja tudi kot vzor za uspešno melioracijo najtežjih kraških predelov. To zeleno oazo sredi kamenitega Krasa, ki je podobna parku, hodijo obiskovat strokovnjaki iz drugih republik, da so na mestu prepričajo, kaj je moč doseči z umnim gospodarstvom in pravilno melioracijo na kraškem kamnu.

Na vsem kraškem področju od Trsta do albanske meje je zaradi brezglavega uničevanja dreves in celo grmovja travna odeja v zadnjih 80 letih tako propadla, da se je število živine in drobnice v tem kratkem razdobju zmanjšalo pod polovico nekdanjega. Res je, da kraški svet nima mnogo pogojev za orno zemljo, toda že pred stoletji so v Lipici spoznali, da je mogoče tudi na kraških tleh ustvariti pašnike in senožeti, če jih zaščitimo z drevjem pred burjo in nativ, kakor tudi pred hudo sončno pripeko. V Lipici, kjer ni morda boljših narav-

ni pogojev kakor v sosesčini, sploh ni videti kamenja, razen v ograjah. Kar je bilo kamenja na površju, so ga že pred stoletji spravili v manjše vrtače, ki so jih izravnali s prstjo iz teh vrtač. Vsa površina posestva v Lipici se zeleni,

rasli z gozdnim drevjem, zlasti hrastom ter imajo kljub razmeroma močnemu zasenčenju odlične trave. Zlasti tla, ki so bolj plitva, potrebujejo neposredno zaščito listnatega gozdnega drevja. So pa tudi travniki na malo globljih tleh.

Napajališče lipičancev

dobro zavarovana z mogočnimi drevesi listavcev. Pod njihovo zaščito je nastala na kamnitih tleh ruša dobrih trav, ki je prekrila vso površino, četudi ponekod ne več kakor za prst debelo. S prereditvenjem gozda in melioracijo so dobili senožeti in jih zavarovali s pasovi mogočnih dreves. Tudi pašniki so vsi za-

Na košenicah in pašnikih, obraslih z drevjem, trave pozneje dozorevajo, kar omogoča, da se čas košenja podaljša. V hudi suši pa ostane trava na obraslih pašnikih vsaj 14 dni dalj sveža. Travnike in košenice seveda dobro gnojijo s hlevskim gnojem, od časa do časa pa tudi senožeti.

NACRT LETOSNJIH DEL OBCINE PODVELKA

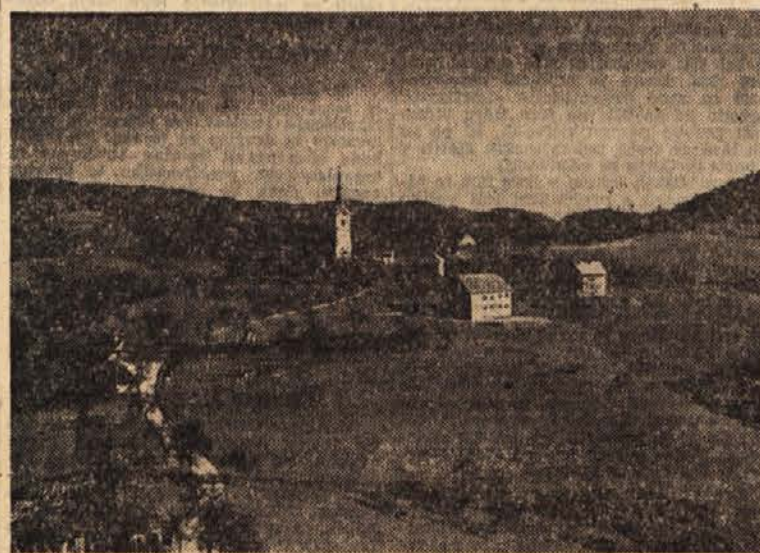
Na prvem mestu so ceste

Letošnji družbeni načrt občine Podvelka v Dravski dolini je sestavljen v širšem obsegu kot prejšnja leta. Po lanskoletni upravni razdelitvi so priključili v novo upravno enoto nekdanje občine Ribnica na Pohorju, Brezno-Podvelka in Ožbalta. Področje nove občine je pretežno hribovito, z obsežnimi gozdovi in planinskimi kmetijami. Gospodarstvo nove občine predstavlja predvsem industrija: Granitna industrija v Josipdolu, lesna industrija v Podvelki in Ožbaltu, Papična v Podvelki in v prihodnje še gradilnišče nove HE v Ožbaltu. Na območju občine je tudi del objektov HE Vuhred v Sentjanžu, medtem ko bo treba v prihodnje urediti novo razmejitve med občino Radlje in Podvelka glede celotne elektrane Vuhred.

Na območju občine delujejo tudi štiri kmetijske zadruge, med katerimi je najboljša v Breznu. Kmetijska zadruga Brezno je usmerila svoje napore tudi v kmetijstvo in uredila vzorno ekonomijo, medtem ko se ostale zadruge tretježno ukvarjajo le z lesno trgovino in ostalimi prido-bitnimi podjetji. Tako je na primer Kmetijska zadruga Podvelka zelo slabo skrbelo za svojo ekonomijo na Rdečem bregu in jo namerava sedaj opustiti, češ da je nerentabilna. Občinski odbor bo zapuščeno kmetijo nekdanjega veleposestnika Klančnika, ki jo je upravljala zadruga, skušala ponovno urediti in razen ekonomije ustvariti iz nje tudi privlačno planinsko postojanko. Mnenje občine, ki ga je podprl tudi Občinski komite Zveze komunistov, pa je, da je treba zadrugo v Podvelki, kot tudi vse njee podobne, preimenovali v lesne trgovinske zadruge, ker glede na svojo dejavnost ne zaslužijo, da nosijo naziv kmetijskih zadrug, saj za razvoj kmetijstva ničesar ne stori.

Nova občina vzdržuje tudi sedem šolskih poslopij. Vendar so bile te stavbe že v poslednjih letih deležne večjih popravil, tako da glede tega v letošnjem in prihodnjih letih ne bo večjih težav. Zlasti so se odrezali prebivalci naselja Lehen, ki so se pred časom zelo zavzeli za svojo šolo in

Delo nove občine in njenih odborov so zlasti podprli člani Zveze komunistov na zadnji občinski konferenci. Na njej se je zbralo več kot osemdeset članov, ki so s koristnimi nasveti in pobudami sodelovali v razpravi o delu novega občinskega odbora. Večina njih se je tudi aktivno vključila

Remšnik, vasica na Kobanskem

jo lepo uredili. Pereče je samo pomanjkanje stanovanj za učitelstvo v Ribnici na Pohorju, kjer deluje razen osnovne šole tudi nižja gimnazija. Občina je že poskrbela za načrte za novo stanovanjsko poslopje in so del gradbenega materiala že zbrali. Pghvaliti je treba tudi ribniške kmete, ki so za prosvetne delavce in njihov dom prispevali 256 kubicov lesa in tako omogočili pocenitev gradnje.

v delo odbora in posameznih njegovih organov, kar predstavlja jamstvo, da bo delo nove občine v Podvelki v tem letu uspešno.

Občinski ljudski odbor pričakuje, da bo Okrajni ljudski odbor z razumevanjem in podprl njegove načrte glede gradnje in ureditve cest na Kozjaku, saj je to vprašanje največjega gospodarskega pomena za razvoj kmetijstva na tem področju.

Med najvažnejšimi nalogami, ki čakajo novo občino, je na prvem mestu gradnja cest. Na kozjaškem območju občine so le slabe razrte poti in ni niti ene ceste, ki bi povezovala kmetijska področja Remšnika in Kaple z Dravsko dolino. Tako stanje občutno zavira razvoj kmetijstva v teh krajih. Občina se bo predvsem zavzela, da bi zgradili cesto iz Brezna na Remšnik, hkrati pa razširili in usposobili za prevoz ceste iz Ožbalta na Paplo. V ostalem pa bo treba popravljati in vzdrževati tudi druge ceste, ki so zaradi velikega prevoza lesa v zadnjih letih močno poškodovane. V kolikor bodo dopuščale možnosti, nameravajo pripraviti tudi vse potrebne za zgraditev vodovoda v Podvelki in Breznu.

POSVETOVANJE ZASTOPNIKOV TRGOVIN Z ŽIVILI

Živil ne bodo več prodajali na up

V zadnjem času se je v živilski stroki precej razpasla prodaja živil na up, in sicer tako, da so gospodinjice med mesecem kupjevo specializirano blago plačevale prvega v naslednjem mesecu ali pa še pozneje. Tako poslovanje je ne samo prepovedano, ampak tudi v škodo trgovine, ker veče že itak nezadostna obratna sredstva, pa tudi v škodo potrošnikov, ki se navadijo lahkomiselno gospodariti s svojimi mesečnimi prejemki.

Pred kratkim je Trgovinska zbornica za okraj Ljubljana poslala vsem trgovskim podjetjem in trgovinam z živili in gospodinjskimi potrebščinami okrožnico, v kateri opozarja na določbe uredbe o dovoljevanju potrošniških kreditov. Po tej uredbi trgovine v nobenem primeru ne smejo dovoljevati potrošniških kreditov za nabavo živil (predmetov za prehrano), in sicer s sankcijo kazni 20.000 do 500.000 dinarjev za vsako podjetje oziroma 5000 do 50.000 din za vsake-

ga poslovođjo, ki bi dajal potrošniški stroki precej razpasla prodaja živil na up, in sicer tako, da so gospodinjice med mesecem kupjevo specializirano blago plačevale prvega v naslednjem mesecu ali pa še pozneje. Tako poslovanje je ne samo prepovedano, ampak tudi v škodo trgovine, ker veče že itak nezadostna obratna sredstva, pa tudi v škodo potrošnikov, ki se navadijo lahkomiselno gospodariti s svojimi mesečnimi prejemki.

O tem vprašanju je bilo večeraj dopoldne v dvorani Kina Koluma v Ljubljani posvetovanje direktorjev in poslovodij trgovine z živili in gospodinjskimi potrebščinami, na katerem so razpravljali o prenehanju takega kreditiranja. Diskusija je pokazala, da se je v trgovinah, ki so že prenehale s to prakso, prvi mesec promet sicer za malenkost zmanjšal, vendar se je naslednji teden spet dvignil na staro višino, pozneje pa še povečal, ker trgovina svojih obratnih sredstev ni imela več vezanih v terjatvah nasproti potrošnikom in je zato lahko nudila več blaga oziroma širši asortiman.

Omenjen je bil primer neke zadržane trgovine, ki je dajala

blago na up, da bi privabila kupce, pa je imela pri mesečnem prometu 850.000 din kar za 300.000 dinarjev terjatev pri potrošnikih. Ko pa je novi poslovodja prenehal s to prakso, je kmalu ob večji izbiri blaga v trgovini dosegel promet 1.200.000 din. Vsi navzoči predstavniki trgovine z živili iz okraja Ljubljana so sklenili, da bodo hkrati prenehali z nedopustno prakso dajanja blaga na up, in sicer 1. aprila.

Mariborska

MALA KRONIKA

Minuli petek so priredili mariborski središčnici v Kazinski dvorani uspel literarni večer. Svoja dela so brali najmlajši literati. Sponor je bil izpopolnjevanje glasbenih točkani, ki so jih pripravili in izvajali dijaki Srednje glasbene šole.

Od sobote dalje je spet redno odprto Pokrajinski muzej v Mariboru. Lanskoletni obisk muzeja je razen razstave oddelka NOB dosegel preko petdeset tisoč obiskovalcev. Muzej bo odprto vsako nedeljo od 10-12, v ostalih dneh pa ves dan za skupine, ki se bodo vnaprejšnjavo najavile.

V nedeljo je praznoval 60-letnico rojstva znani prosvetni in javni delavec Ciril Hočevar. V Mariboru je služboval kot učitelj od leta 1931 nepretrgoma do zadnjih let, izvzemši čas od leta 1941 do 1945, ko je bil odpuščen iz službe. Maribor pa ga je poznal tudi v času prevratnih dni, ko se je kot prostovoljec priključil Maštrovim borem in se boril na Koroškem. Kljub upokojitvi se Hočevar še danes udelejuje v javnem življenju. Kot voditelj organizacije »Partizane« v Studencih, kjer je tudi že 10 let nepretrgoma predsednik, še danes ne

umorno vzgaja in uči dva oddelka pionirjev.

Dramska skupina DPD »Slava Klavorca« je uprizorila minulo nedeljo v Kozinskih ameriško komedijo »John ljubi Mary«.

Umetnostni galeriji so v nedeljo odprli razstavo reprodukcijskih skic in bakrograviranih slik Williama Blakea, angleškega romantika (1757-1827). Razstavljenih je 40 okvirov reprodukcij akvarelov, perorisih in jedkanic.

Minulo soboto so pokopali na pokopališču pokopališča članice mariborske Operne Marjole Reher-Veldinove. Bivša solistka in članica opernega zbora je delovala v mariborskem SNG-ju več kot dvajset let. Z dnema leta se je izpopolnjevala kot solistka in študirala v Grazu, kjer je podlegla na težki operaciji. Od pokojne Veldinove so se poslovili njeni poklicni tovariši iz SNG, kakor tudi veliko število javnih in kulturnih delavcev iz mesta.

V nedeljo dopoldne je imela v Mariboru redni letni občni zbor Okrajna zveza »Partizane«. Po poročilih in diskusiji so sprejeli več koristnih sklepov in nakazali tudi več perečih vprašanj, ki jih bodo morale reševati organizacije »Partizane« skupno z obistnimi organi in drugimi družbenimi organizacijami. Na koncu so izvolili novo vodstvo Okrajne zveze.

Peovski zbor mariborskih prosvetnih delavcev »Slavko Oster« je te dni nastudiral nov spored, s katerim se je podal na turnejo po krajih mariborskega okraja. V soboto in nedeljo so gostovali v Slovenjem Gradcu, Dravogradu in Ravnah na Koroškem.

Mariborsko družabno življenje je bilo na koncu minulega tedna izpolnjeno z več družabnimi prireditvami in plesi. Plesna sekcija KUD »Jože Hermank« je v soboto priredila plesne vaje v dvorani »Ljudske prosvete«, in s tem začela z novim tečajem, ki jih pritejajo vsako leto.

Letos bodo volili po obratih

Delovni kolektiv Našte v Lendavi bo volil v torek 59 članov delavskega sveta. Letos bodo posamezni obrati izvolili določeno število članov delavskega sveta. Določili so 4 volilne enote: za vrtače, za eksploatacijo in dezaglacijo, za strojne obrate ter za direkcijsko in upravno obrate. Menijo, da bo boljše ustrežal kot prejšnji, ker bodo obrati zastopani sorazmerno s številom zaposlenih in bodo na vsakem obratu lažje izbrali najboljše delavce. Ker so posamezna delovišča raztresena skoraj po vsem Pomurju, se namreč vsi člani kolektiva ne poznajo med seboj dovolj.

Kratke iz raznih krajev

Občinski ljudski odbor Mozirje so je nedavno sestala na 8. seji. Sprejel je odlok o ustanovitvi in osnovanju Občinske ceste uprave, imenoval pa je upravna odbora lekarnarja v Mozirju in občinskega sklada za zidanje hiš. Ljudski odbor je tudi razpravil še o drugih vprašanih iz pristojnosti dela Ljudskega odbora. Potrdil je več pogodb o ureditvi mesečnih odnosov med KZ in ezavami podjetji, ki so jih le-te ustanovile. Ljudski odbor je tudi sklenil, da kmetijskim zadruham ne bo izdajal dovoljenj, da bi le-te neposredno upravljale gostilne; KZ naj se ukvarja s kmetijstvom.

V občini Ravne je bilo pred kratkim planarno zasedanje Občinskega sindikalnega sveta. Navzoči so ocenili delo sindikalnih podružnic ter razpravljali o delu članov delavskih svetov. Govorniki so tudi o pripravah za volitve novih delavskih svetov.

V Boven je bil tečaj za polkvalficirane delavce v gostinstvu. Obiskovalca ga je 29 mladih ljudi. Pouk so imeli dopoldne in popoldne. Učili so se po potrebe, turistične geografije, higijene in računstva. Na izpitu so se val dokaj dobro odrezali. Tečaj so obiskovala skoraj sama dekleta, le dva fanti.

Nedavno je bilo v Ilirski Bistrici, posvetovanje, kjer so govorili o volitvah delavskih svetov in odborov SZDL. Menili so, da pri izbiri kandidatov ne bi smeli prezreti žensk. Govorniki so tudi o tem, naj bodo poročila taka, da bodo analizirali stanje v podjetjih, kjer bodo volili delavske svete. Sklenili so, da bodo volitve v vsake odbore SZDL 23. marca.

Te dni je osnovna organizacija ZK v Zgornji Ščavnici sklicala na posvet vse odborneke množičnih organizacij. Razpravljali so o tekočih nalogah. Najprej so naredili načrt za prosveto letošnjega 1. maja. Zatem so zbrali tričlanski iniciativni odbor za ustanovitev strelske družine. Nato so zastopniki množičnih organizacij poročali o svojem delu in načrtih. Tako so potem vključili načrte posameznih organizacij.

Organizacija Ljudske mladine Nazarje se je nedavno sestala na neki konferenci. Delo mladine lani je bilo sicer dobro, vendar še ne zadovoljivo.

IZ NAŠIH KINODVORAN

Štirje brez postelje

Francosko-italijansko koprodukcijski omnibus film. Režiserji: Henri Decoin, Gianni Francolini, Jean Delannoy in Raphaë Habib, glavni vlogarji: Jean Moreau - Richard Todd, Franca Adameo - Vittorio de Sica, Françoise Arnaud - Moulidji, Marlène Carol - Françoise Perier.

Francoz so mojstri v tem, da znajo iz navidez nepomembnega življenjskega detajla ter z njim lastno duhovitostjo in odkritostjo in eleganco povedati stvari, ki gledalca zabavajo, mu marsikaj povedo in ga tudi o marsičem pouče. Film je sestavljen iz štirih zgod, polnih dragocnega humorja, katerih izhodnice je postelja, ki so z njo avtorji te zgodbe povezujejo v omabni film. Težko bi rekli, kateri zgodba je boljša. Pred nami so zvrsti galerija najboljših francoskih in italijanskih igralcev, od slavnega režiserja De Sica do nove zvezdnice na evropskem filmskem nebu Dawn Adamsove. Če precej časa nisimo srečali na našem sporedu tako duhovitega, neposrednega in ljubečega filma. Takšni filmi se tudi v francosko-italijanski koprodukciji ne sreujemo vsak dan. Kdo drug kot Francozi bi se na primer mogli in znati tako duhovito poročevati iz samega sebe, kot so to storili prav oni v zadnjem skcuju »Postelja Madame de Pompadour« Sicer pa ima vsaka najmanjša posnetka v filmu globlino in stoji na trdnih tleh. Zanimivo je tudi, da je film nabavila zagrebska »Croatia«, podjetje, ki nas je nekdo zalagalo z najcenejšo plažo, zadnje čase pa nam je pripravilo že nekaj prijateljskih presenečenj.

Poslednjič sem videl Pariz

Ameriški film MGM, scenarij in režija: Richard Brooks, v glavnih vlogah: Elisabeth Taylor, Van Johnson, Walter Pidgeon, Donna Reed.

Roman znalca ameriškega pisatelja Scotta Fitzgeralda se dogaja v razvratnih letih po prvi svetovni vojni v Parizu. Scenaristi pa so filmsko zgodbo raje prestavili v dobo po drugi svetovni vojni, zakaj moda dvajsetih let ne bi bila preveč ideala za ostvareitev sentimentalnega ozračja. Pa tudi lepota glavne igralkice zaradi katere je film pravzaprav narčen, ne bi prišla tako do valjave, kot lahko pride sedaj.

Arc d'Triomphe in Montmartre sta romantični kulisli za to zakonsko zgodbo, ki se za vse udeležence precej nezdravo konča. Gre za skupno življenje dveh bohemov. Van Johnson, sprva kot vojni poročevalec, kasneje kot novinar in pisatelj, se zamenja za člana obznanilne službe. Elisabeth Taylor kot hišna kuharica, toda vedno nezakrbljena očetja, igrata vedno. Tudi njena oca in sestra. Film je zanimivo zrcalo vojne zmede in nevarnosti, čeprav - kot je rečeno - rahlo uglašeno na sentimentalno struno.

Vesti iz Mežiške doline

Z letošnjim letom je Tehnični muzej v Ravnah na Koroškem postal ustanova z rednim proračunom. V muzeju sta dokončno urejena gozdarski in rudarski oddelki. V načrtu sta še oddelki železarnstva in kmetijstva. Letos bodo ravnanski inženirji in tehnikeri oddeli železarnski oddelki, v katerem bodo nazorno prikazali zgodovinski razvoj železarnstva na Koroškem od davnine do današnjih dni. Tehnični muzej v Ravnah bo tako postal pomembna kulturna in znanstvena ustanova, ki bo mnogo koristila dijakom gimnazije in ostalim, ki se zanimajo za zgodovino Koroške.

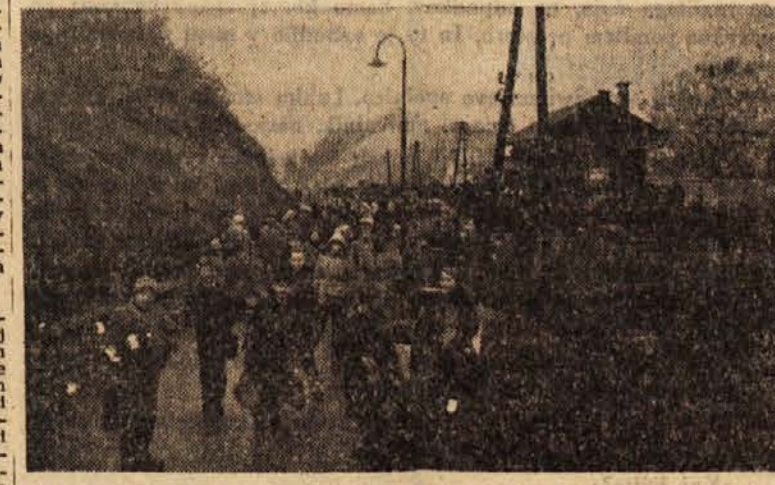
Študijska knjižnica na Ravnah je dosegla že 29.000 primerkov knjig, brošur in publikacij. Najnovejša pridobitev knjižnice je zasebna knjižnica umrlega koroškega rojaka Dr. Franca Köttnika. V ta namen so v krasno opremljenih prostorih nekdanjega ravnanskega gradu uredili posebno »Köttnikovo sobo«. Te dni urejajo še posebno sobo, v kateri bodo razstavili vsa dela Prežihovega Vrancea, rokopise in listine, ki se nanašajo na delo in življenje velikega koroškega rojaka. Prežihova soba bo predvsem služila v študijske namene in bo zlasti dobrodošla slavistom in vsem, ki se ukvarjajo in zanimajo za zgodovino našega slovtva.

Minuli petek je bil v Ravnah posevet Stanovanjske skupnosti. Na njej so predelali delo v preteklem letu in se pogovorili o nalogah Stanovanjske skupnosti, stanovanjskega in hišnih svetov. V poročilu in razpravi so zlasti poudarili potrebo po vzdrževanju starih hiš, za kar bodo menda potrebovali 15 milijonov dinarjev. Lanskoletni promet stanovanjske skupnosti oziroma prejetih sredstev je bil milijona dinarjev. Stanovanjska skupnost pa upravlja 54 stavn splošna Ljudskega premoženja s 546 stanovanji. Letos bodo v Ravnah nadaljevali graditno stanovanj verjetno v obsegu, kakršen je bil lani.

Število obratnih nezdod se je v ravnanski železarnski združbi leta običajno zmanjšalo. Da bi vključili v borbo proti nezdodam ved delovni kolektiv v Upravni odbor železarne tudi letos razpisali nagradni razpis. Po tem razpisu bodo preleteli vsi delavci, ki bodo preprečili nezdode pri sebi in drugih, kot nagrado delovno oblenko. Pred

kratki so izdali tudi publikacijo o nezdodah, ki jo je napisal Avgust Kuhar. Knjiga je pisana živo in zanimivo ter je pri delavcih našela na zelo ugoden spjem.

Priprave na izvolitev novega delavskega sveta v rudniku Mežica, kot tudi v vseh ostalih podjetjih Mežiške doline, so v polnem razmahu. Te dni je bilo več posvetovanj sindikalnih organizacij. Predvidevajo, da bodo volitve novih delavskih svetov v podjetjih Mežiške doline zaključene prvi dni aprila.

Ravne na Koroškem so se v zadnjih letih razvile v pravečo industrijsko mesto. Toda železniška postaja ima še vedno vaški videz. Zaradi vzpona železniške proge je bilo poslednja leta obilo razprav, kako bi to oviro odstranili in zgradili novo postajno poslopje. Sedanja postaja komaj zadošča za promet majhne vasice, medtem ko vstopa in izstopa na ravnanski postaji dnevno več kot tisoč ljudi. Zlasti kritično je stanje pozimi, ko imajo vlaki zamude in morajo delavci in dijaki, ki se vozijo, zmrvzovati na prostem. Slitje nam kaže prizer na ravnanski železniški postaji, ko dijaki in delavci čakajo popoldanski vlak. Ti prizori so, žal, že vsakdanji, zato bi bil skrajni čas, da železnica nekaj ukrene in uredi v Ravnah nov sodoben kolodvor.

ŠPORT IN TELESNA VZGOJA

PRED SKUPŠČINO ZVEZE »PARTIZAN« SLOVENIJE

Telesnovzgojna dejavnost napreduje in se razvija

Delo Zveze »Partizan« Slovenije je v zadnjih dveh letih temeljilo na sklepkih, ki so bili sprejeti na obeh kranjsko-gorskih posvetih. Glavna smernica dejavnosti, pa je bila nakazana z osrednjim sklepom, ki se govori o posameznih panogah telesnih vaj, temveč je njegov cilj razvoj osebnosti vsakega pripadnika, vsestransko vzgojen človek, ki mu naj ta vzgojenost omogoči lažje opravljanje poklica. Hkrati naj mu bo telovadba tudi razvedrilo in zabava v prostem času.

V nedeljo, ko bo redna letna skupščina Zveze »Partizan« Slovenije, pa bodo navzoči v poročilih doseganje uprave šlošali, s kakšnim uspehom je bil realiziran le-ta in ostali kranjsko-gorski sklepi. Ob tej priložnosti se bodo pogovorili tudi o tem, kako doseči še večje uspehe.

VELIK PORAST ČLANSTVA

Vsekakor je bilo doseganje delo Zveze »Partizan« Slovenije plodno in uspešno. Ko je bil leta 1952 ustanovljen občini zbor Zveze »Partizan«, je bilo v Sloveniji 171 telesnovzgojnih društev z 22.941 članom. Leta 1954 se je to število povečalo na 231 društev in 39.469 članov, sedaj pa Zveza »Partizan« Slovenije združuje 271 društev in 52.930 članov. To je dokaz, da telesnovzgojna dejavnost pri nas napreduje, raste in se razvija. Seveda pa to število še zdaleč ni zadovoljivo in je še vedno osnovna naloga Zveze »Partizan«, da razširi svojo dejavnost v vasi in delavska naselja, kjer je veliko mladine, ki še ni vključena v telesnovzgojnih organizacijah. Da pa bi bil ta namen v celoti dosežen, bo

MED NOGOMETAŠI V MURSKI SOBOTI

Kar se Janezek nauči...

Že drugo leto nogometni klub organizira nogometno šolo za pionirje, kjer le-ti dobijo vsestransko telesno vzgojo

Kratek obisk v Pomurju oziroma v krajnem središču tega ravninskega ozemlja nam je pokazal, da se tam vzgajajo resnično dokaj kvalitetni nogometni kadri, odkoder jih »razpošiljajo« po vsej naši domovini, saj vemo, da so tam zrasli mnogi dobri nogometisti, ki sedaj igrajo v kvalitetnih enajsterih.

Cim se pokaže novinar v tem predelu naše republike, že tako rekoč s prstom kažejo nanj: »Ali bo spet kaj napisal o nas?«, seveda z željo, da bi prinesli nekaj vesti o športnem življenju tudi od tod, iz krajev, ki so nejevoljno odmaknjeni od srca Slovenije.

Pa vendar, tam ne spijo. Če vrnemo pogled na »Partizana«, vidimo, da tam mimo redne vadbe v telovadnici gojijo tudi različne športne panoge, ki pritegujejo mladino v vrste telesnovzgojnih organizacij. Mimo njih pa delujejo tudi športne organizacije, ki se, vsaj v Murski Soboti, ukvarjajo z nekaterimi posameznimi panogami.

Ena takšnih organizacij je prav gotovo nogometni klub »Sobota«, o kateri smo vsa leta po osvoboditvi čuli že mnogokrat precej pohvalno. Že lani so s precejšnjim uspehom organizirali prvo vsestransko pionirsko šolo, kjer so vzgajali naše najmlajše v vseh osnovah tega tudi pri nas najbolj popularnega športa. Ta šola je imela uspeh, saj so iz nje izšli

NEKATERIH POBUDNIKOV

Kdo je pravzaprav dal idejo za to šolo? To je — med kolezari bolj znani kot »Slovo« — Slavko Svoboda. Toda ni samo kolezarski dirkač, »Slovo«, kakor mu pravijo, se udeležuje vseh panog, kjer je treba zagrabiti za telesnovzgojno delo. Predlagal je obdobju nogometnega kluba »Sobota«, da bi organiziral tečaj, se sam prostovoljno javil, da bi ga vodil, ostali pa so mu pomagali. Imela seveda nogometni trenerski ekipi, je precej vreden kjerkoli se loti dela, hkrati ga pa imajo murskosobotski pionirji radi. Pa vendar, celo stroj je z njimi. Če zve, da nekdo od teh pionirjev v šoli ne dela tako, kot bi bilo treba, ga odsveto. Ta »Slovo« je sploh neka murskosobotska posebnost. Poznajo ga pri »Partizanu« in plavalcih, smučarjih in vsehpanosod. O njem nima nihče slabe besede. Pravijo takole: »To je menda nekakšen rojen športnik, ki bi rad vsem pomagal in vsem koristil. Zato ga imamo radi.« Pa je menda res, kajti v Murski Soboti Svoboda »kolesarja, smučarja, nogometista in plavalca povsod pozna. In ne v slabih ljudih, kar je dokaz, da ljudje, ki razumejo težnje pravega športa, najdejo tudi svoj cilj, to je izpolnjevanje nalog pri vzgoji mladine.

In prav to se pri pionirski nogometni šoli v Murski Soboti v mnogem poznajo. Kot smo mogli doznati, zelo disciplinirani in prav malo jih je, ki ne bi poznali nogometne igre v tehniki, taktiki in v najbolj občutljivem delu, to je pravih nogometne igre.

Torej kot vidite v Pomurju ne spijo. Ali ne bi bilo prav, da bi tem zgodim sledili še drugi naši nogometni klubi, kajti potem bi se morda nekdo že zjasnilo vesele slovenskemu nogometu, kot upajo tudi v Murski Soboti, kjer steer trenutno škrtljajo, pa vendar niso vrgli puške v koruzo. —nte.

»Šarplaninski pokal«

Na Popovi Šapki bo tudi letos tradicionalno tekmovalje za »Šarplaninski pokal«. Tekmovanje je napovedano za 24. in 25. marec in bo v smuku in veslalomu. Letos ima jubilejni pomen, saj bo prirereno že deseti.

»Slovo« s Šikoku

»Slovo« s Šikoku je po neki stari kitajski pripovedki čudezna opica, ki plava na oblaku po nebu. Enajnadstletni študent iz Tokia, Takashi Iimoto, je dobil to ime od svojih kolegov z univerze po sijajnih uspehih, ki jih je lani želel v plavalnih bazenih na Japonskem in v deželah ob Tihem oceanu. Rusel Koitubasi in trener Murakami sta ga imela za olimpijskega zmagovalca v plavanju na 200 m — metulček. Ta prognoza pa niti ni potrebna, saj je bil Iimoto že vse do večerj dvakratni svetovni prvak v tej disciplini.

Bodoči ekonomist z otoka Šikoku je do leta 1949 plaval izključno v prostem slogu. V »definiu« je začel plavati šele pred dvema letoma, leto dni po prehodu na novo disciplino pa je postal svetovni prvak. Skupno s svojim univerzitetnim kolegom Furukawo je minilo jesen črti vse obstoječe svetovne rekorde v novem in klasičnem pravnem plavanju.

Sedej ni več prvak. Njegov sorojak in predhodnik Nagasawa je ondan najboljši v New Havenu svetovna rekorda v plavanju na 200 m in 220 yardov za polnoročno sekundo. Spritno tega dogodka sta bila Koitubasi in Murakami nekoliko potnjenaja v ozadje. Toda mar tudi dočela?

Iimoto ni izkoristil vseh svojih močnih udih je dovolj moči tudi za boljše rezultate, kakršna sta 2:30,8 in 2:21,8.

DEJAVNOST STRELSKE ZVEZE JUGOSLAVIJE

Za množičnost in kvaliteto

Končane so priprave za tečaj inštruktorjev republiških zvez — Priprave na mednarodna tekmovanja

Streška zveza Jugoslavije je končala priprave za inštruktorski tečaj, ki bo od 2. do 22. aprila v Beogradu. Tečaj se bo udeležilo kakih 35 kandidatorov, najboljših strelcev in delavcev strelske organizacije, ki se bodo usposobili za inštruktorje republiških strelskih zvez.

KVALITETNO IZBOLJŠANJE IN MNOŽIČNOST

Streška zveza Jugoslavije organizira ta tečaj zato, da bi podprla kvaliteta in množičnost strelstva na terenu. Na tečaju bodo obravnavali celotno strokovno in organizacijsko problematiko te športne panoge. Pouk bo obsegal teoretično in praktično delo. V praktičnem delu se bodo kandidati urili na strelišču v Mirjevu. Vrh tega se bodo bodoči republiški inštruktorji usposobili za organizatorje in voditelje tekmovanj, pa tudi za zgraditev etnotnih strelščev za zračno puško.

Predavatelji na tečaju, ki ga bo vodil polkovnik Zekovič, bodo naši najboljši strokovnjaki, med njimi zvezni trener Peter Cestnik, Milutin Nikolič, Blagoje Jocić, Rade Stojiljevič, Milan Stefanović, Tone Rausalič in drugi.

Po končanem tečaju bodo kandidati opravili izpite, in šele ko bodo te uspešno opravili, se bodo usposobili za strokovne strelske inštruktorje.

PRIPREVE NA MEDNARODNA TEKMOVANJA

Naše strelce čaka letos več pomembnih mednarodnih tekmovanj. Razen tega bo prihodnje leto evropsko strelsko prvenstvo, pomembne pa se bodo najboljši strelci pomerili v boju za naslov svetovnega prvaka.

Da bi se naši strelci kar najbolje pripravili na bližnja tekmovanja, je strokovna komisija Streške zveze Jugoslavije izdelala okvirni plan treninga. Po njenem predlogu, ki so ga poslali izvršnemu odboru zveze, naj bi bil maja prvi, junija pa drugi izbor strelske reprezentance. Strokovna komisija je določila 40 kandidatorov, izmed katerih bodo določili člane in moštva za vse strelske discipline.

Ko je predlagala prve ukrepe za izbor in priprave reprezentantov, je strokovna komisija upoštevala tudi možnost te seveda, če bo za to dovolj finančnih sredstev — da bo nekaj naših strelcev sodelovalo na olimpiadi.

Največjo pozornost bodo posvetili precizni malokalibrski puški, v kateri so naši strelci na lanskem evropskem prvenstvu želi največ uspehov; mladinci in člani so si namreč v skupni razstvitvi priborili drugo mesto.

TURNIR KANDIDATOV

V Amsterdamu se bo 27. marca začel turnir kandidatov za svetovnega prvaka, na katerem ima pravico sodelovati deset moštvov FIDE, in sicer: Smislov, Bronstein, Keres, Petrosjan, Geller, Spasky (vsi SZ), Panno, Plink (Argentina), dr. Filip (CSR) in Szabo (Madžarska). Rezerva je Ilivicki, ki je v dvoboju premagal Pachmana. Vsi kandidati se bodo skupno s svetovnim šahovskim prvakom Botvinnikom udeležili 25. marca v Parizu svetovnega odprtja spomenika nekdanjemu svetovnemu šahovskemu prvaku Aljehinu.

MEDNARODNI MOSTVENI TURNIR Zahodna Nemčija prva

Švicarji so letos od 14. do 18. marca izvedli že tretji mednarodni mostveni šahovski turnir v spomin šahovske mecenke Klare Benedict. Na tem turnirju lahko sodelujejo 4-članske državne reprezentance. Letošnja tekmovalna so se udeležila moštva Švice, Avstrije, Nizozemske, Italije, Nemčije in Anglije. Po precej hudih borbah je zmagovalo moštvo Zahodne Nemčije, ki postavijo: Unzicker, Lothar, Schmid, Darga, Pfeiffer in Niephaus s 14 točkami pred Nizozemsko 13, Italijo 9,5 (1), Švico 9, Avstrijo 8, Anglijo 6,5 točke. Zanimivo je, da se tega zanimivega tekmovanja doslej še ni udeležilo naše moštvo, ki bi v postavi Gligorič, Matanovič, Iakov, imelo vse pogoje za osvojitve prvega mesta.

NOGOMET Dinamo : Hammerby (Švedska) 3:1 (1:0) Trije najboljši klubi Južne Amerike v Evropi

V prihodnjem mesecu bodo v Evropi gostovali trije najboljši južnoameriški nogometni klubi. To so prvak Urugvaj, Rampla iz Montevidea, in Bofalogo ter Vasco da Gama iz Ria de Janeira, ki spadata med najboljšje predstavnike brazilskega nogometa.

»Songoku« s Šikoku

»Songoku« s Šikoku je po neki stari kitajski pripovedki čudezna opica, ki plava na oblaku po nebu. Enajnadstletni študent iz Tokia, Takashi Iimoto, je dobil to ime od svojih kolegov z univerze po sijajnih uspehih, ki jih je lani želel v plavalnih bazenih na Japonskem in v deželah ob Tihem oceanu. Rusel Koitubasi in trener Murakami sta ga imela za olimpijskega zmagovalca v plavanju na 200 m — metulček. Ta prognoza pa niti ni potrebna, saj je bil Iimoto že vse do večerj dvakratni svetovni prvak v tej disciplini.

Bodoči ekonomist z otoka Šikoku je do leta 1949 plaval izključno v prostem slogu.

V »definiu« je začel plavati šele pred dvema letoma, leto dni po prehodu na novo disciplino pa je postal svetovni prvak. Skupno s svojim univerzitetnim kolegom Furukawo je minilo jesen črti vse obstoječe svetovne rekorde v novem in klasičnem pravnem plavanju.

Sedej ni več prvak. Njegov sorojak in predhodnik Nagasawa je ondan najboljši v New Havenu svetovna rekorda v plavanju na 200 m in 220 yardov za polnoročno sekundo. Spritno tega dogodka sta bila Koitubasi in Murakami nekoliko potnjenaja v ozadje. Toda mar tudi dočela?

Iimoto ni izkoristil vseh svojih močnih udih je dovolj moči tudi za boljše rezultate, kakršna sta 2:30,8 in 2:21,8.

5. Clovek lahko dolgo živi na Mauriciusu, ne da bi obiskal Port Louis, a vendar ne bi bila napaka, če ne bi videl tega mesta.

Port Louis je glavno pristanišče in prestolnica otoka. Leži v prostrani in globoki naravni luki sredi amfiteatra planin. Toda niti iz višine ni videti lepo. Arhitektura je slaba, mesto pa je polno čudnih vonjav.

Z Renéjem sva prispela v Port Louis kmalu po petih in odšla naravnost k Apavouju, čigar hiša stoji v neposredni bližini obale. Apavou ima trgovino z vsemi potrebščinami za mornarje in krčmo. Krčma je majhna, skromna, s točilno mizo, eno samo dolgo mizo ter nekaj stoli in slikami nagih žensk po stenah. Toda to je središče Port Louisa. To je lokal, v katerem se zbirajo vsi tisti, ki jih drugod nočejo sprejeti, razgovor pa vodi običajno sam Apavou — bolj znan z imenom Api — oblečen zelo elegantno, v svileni srajci s kopicco nakita, z neokusno ameriško ovratnico in širokim surovim nasmehom na ustih. Družina Apavou je znana med mornarji vsega sveta. Če hočete zvedeti vse o vsakomur, boste zvedeli pri Apavoujevih.

Z Renéjem sva zapustila upravnik policije po dolgem, zelo dolgem razgovoru. Bilo nama je vroče, bila sva utrujena in žejna. Razen tega sem se čutil nekoliko užaljenega. Čeprav nihče ni rekel, da sem lažnivec, je bilo uradno stališče — vjudno nezaupanje. Za policijo je bil moj primer docela jaseh. Pokraj Switzerjevega trupla so našli revolver, za katerega je imel dovoljenje. Na revolverju so se poznali odtisi njegovih prstov, okrog rane pa so našli sledove smodnika, kar je pričalo, da se je revolver tiščal glave, ko je počil strel. Moje pripovedovanje pa je samo potrjevalo to domnevo. Switzer je bil glede ženske na zelo slabem glasu. Po mnenju policije je on ubil tisto dekle, jaz pa sem ga zmotil, ko se je pripravljala odstraniti njeno truplo. Tedaj me je udaril tako, da sem se onesvestil, ter vrgel deklino truplo in mene v morje. In pozneje, ko ga je začela peči vest, se je odločil za samomor.

Ugodna priložnost

Na vseh skupščinah društev ali okrajnih zvez »Partizan«, športnih društev in minulo nedeljo na skupščini Sportne zveze Slovenije slišimo isti refren — pomnožiti vrste v športnih in telesnovzgojnih društvih. Predsem pa zainteresirati kmečko prebivalstvo in ljudi, predsem pa mladino, v industrijskih središčih. Dostikrat je tudi že bilo ugotovljeno, da dajemo vse preveč poudarka rekorderstvu na škodo množičnosti. Videti pa je, da to drži.

Zvezna komisija za telesno kulturo pri Izvršnem svetu FLR je v dogovoru s športnimi zvezami, zvezo »Partizan« in množičnimi organizacijami, predsem pa z Ljudsko mladino, sklenila spet oživetiti nekdanje priljubljeno športno panogo — kroso — na široki osnovi. Pri krosih namreč odpadajo vse prepoštosti izgovorov: pravi, da ni rekvizitov — kratke hlače, majico, copate menda premore vsak; drugič, da ni na razpolago primernih prostorov — ni treba drugega kot nekaj metrov traku za trasiranje proge in improviziran start in cilj; tretjič, da ni ljudi, ki bi prevzeli organizacijsko v roke — s pomočjo profesorjev in učiteljev telesne vzgoje ter sodelovanjem Ljudske mladine, sindikalnih organizacij in drugih je moč veliko narediti, itd.

Samo — treba je začeti, ne držati rok križem in ne čakati na okrožnice, kakor imajo nekatere osnovalne organizacije navado. Potem pa, ko je že zamujeno, so spet na vrsti izgovori — saj nas niso uradno obvestili, če bi vedeli, bi že naredili...

Zavedati se moramo, da je prav v tem trenutku ugodna priložnost. Po pesj državi se že vrstijo kros za krosom, od razrednih, prek šolskih, mestnih kot predpriprave za državno prvenstvo, ki bo 15. aprila v Beogradu.

Iz teh številnih novih moči je moč pritegniti precejšen odstotek vrste športnih in telesnovzgojnih društev, kajti mladina je željna tekmovanja. In iz množičnosti, ki je bistvo za tekmovanje v krosih, bomo lahko spet dobili nov kader, prav tako kvaliteten, kot so n. pr. na tekmovanjih o krosu odkrili Mihailič, Ceraja, Segečina in še številne, sedaj pa delujejo v nekaterih posameznih panogami.

Ena takšnih organizacij je prav gotovo nogometni klub »Sobota«, o kateri smo vsa leta po osvoboditvi čuli že mnogokrat precej pohvalno. Že lani so s precejšnjim uspehom organizirali prvo vsestransko pionirsko šolo, kjer so vzgajali naše najmlajše v vseh osnovah tega tudi pri nas najbolj popularnega športa. Ta šola je imela uspeh, saj so iz nje izšli

Samo — treba je izkoristiti ugodno priložnost. Le-ta je prav sedaj v času krosom. V. S.

VESTI IN DOGODKI

DAVISOV POKAL Jugoslavija : Egipt v Beogradu

Teniški dvoboj med reprezentanca Jugoslavije in Egipta v prvem kolu tekmovalja za Davisov pokal bo 28. in 30. aprila v Beogradu in ne 4. in 6. maja, kakor smo prej poročali. Teniški zvezi obeh držav sta se sporazumeli, da bo ta dvoboj v začetku maja, čeprav je rok za dokončanje dvobojev 1. kola 1. maj. Egiptovska teniška federacija pa je naknadno zahtevala, naj bi bil dvoboj konec aprila.

ODBOJKA Jugoslavija na svetovnem prvenstvu

Odbojkarska zveza Jugoslavije je večeraj prijavila Mednarodni zvezi udeležbo naše moške reprezentance

Doživeti na Mauriciusu

ROMAN

Za drevjem je stala vila. Nobenega dvoma ni bilo, da je to Switzerjeva vila. Vse je bilo tiho in mirno, zdaj, pri belem dnevu, pa je bilo videti nečisto, zapuščeno in razmetano. Zelo oprezno sem se približal vili, naslonil glavo na okno in pogledal v sobo.

Kazno je bilo, da ni v vili nikogar. Zavil sem ob steni okrog nje, zrleč roko na revolverju. Vrata garaže so bila zaprta, ne pa zaklenjena. Odprl sem jih in pogledal v garažo. Chevrolet je stal na svojem mestu. Smuknil sem v garažo in zaprl vrata za seboj. Potegnili sem robcé iz žepa in odprl predal za prtlogo. Pokrov je bilo lahko odpreti. Toda tokrat v predalu ni ležalo truplo. V njem sem našel samo par ženskih večernih čevljev in okrvavljen nož.

To je zadostovalo. Vse je bilo podobno pasti. O Switzerju nisem vedel ničesar, razen da je pijanec, da kadi z mamili prepojene cigarete in da je nesnažen in zanemarjen. Bil pa je eden obeh gangsterjev, ki sta vrgla v morje mene in tisto nesrečno dekle. A vse je bilo pripravljeno tako, da bi človek mislil, da je storil to on. Dokazi v predalu za prtlogo v njegovem avtomobilu so zadostovali, da bi mu zadržnili vrv okrog vratu.

Iz garaže sem se vrnil k terasi. Znova sem pogledal v vilo. Se vedno ni bilo nikjer videti Switzerja. Udaril sem večkrat močno po oknu in čakal dobre pol minute. Potem sem odprl okno in zlezal skozenj v vilo.

MANNING O'BRIEN

Ne kdo je bil pospravil po njej. Nikjer ni bilo ne steklenic, ne čikov, nikjer nobenega smrada. Vse je bilo čisto in pospravljeno.

Vse je bilo v najlepšem redu, pa je bilo vendar videti nenaravno. Vse lice sobe mi nikakor ni ugajalo.

Odšel sem v kuhinjo. Enaka slika: ne umazanih krožnikov, ne razlitate čaja, ne odpadkov. Samo komaj zaznaven vonj po pravkar pomitem prostoru. In to je vzbudilo v meni nerazumljivo slutnjo.

Poiskal sem Switzerjevo spalnico. Lahko sem jo našel. Sobica, v kateri so stali samo omara, umivalnik, naslonjač in postelja.

Switzer je ležal na postelji, pokrit čez želodec z vojaško odejo, izpod katere so molele njegove noge. Zdaj je imel na nogah ne le nogavice, ampak tudi čevlje. Kazno je bilo, da mu je toplo in da leži udobno z glavo na blazinici. Tokrat mi ni bila potrebna čašica, da bi se prepričal, ali diha. Cel roj muh se je ježno dvignil, ko sem vstopil, potem pa so se vrtnile na njegov tilnik na mesto, od koder je kapljala kri...

Takoj sem se vrnil na obalo, stopil v svojo vilo, dvignil slušalko in telefoniral policiji v Mahebourg.

Glas človeka, ki se je odzval, je zvenel tako, kakor da se je mož tisti hip prebudil. Zagodrnjal je:

»Kaj želite?«

»Neka vila v Point Denisu,« sem rekel. »Pripada nekemu Switzerju iz Johannesburga.«

»No in?« je zabundal glas.

»Morda bi se vam splačalo odpeljati se tja. Ne pozabite njegovega imena — Switzer. Drugače stanuje v Quatre Bornesu, kadar se ne mudi tu.«

»Toda čemu naj bi se odpeljal tja?« je vprašal glas.

»Morda bo tam kaj zanimivega za policijo,« sem odgovoril in hitro odložil slušalko.

Izpred sodišča v Celju

Zaradi žiga PO-17 pred sodiščem

Dvajsetletnega Ignaca Tomažiča iz Litence - občina Slovenske Konjice - je zamikalo logarsko kladivo z žigom PO-17. Hotel ga je uporabiti za nedovoljene namene. Toda kladivo z žigom za zaznamovanje lesa ni ukradel, temveč je najprej napravil na papir odtis logarskega kladiva, kakršnega uporabljajo v KZ St. Jernej in potem ... Ker je Tomažič vozil s konji

kamenje za Tovarno kovanega orodja v Zrečah, se je obrnil na nekoga delavca s prošnjo, naj mu izdela kladivo z oznako, čes da to naroča kmetijska zadruga. Le-ta je kladivo izročil Tomažiču, vendar zanj ni prejel plačila. Tomažič pa je logarsko kladivo z oznako PO-17 zadržal zase. Izdelovalci v tovarni so bili prepričani, da je omejeno kladivo naročila KZ, kajti že nekdo se delati tako kladivo za potrebe lesnih manipulantov.

Mladi Tomažič se je že večkrat pečal z nedovoljeno sečnjo in tatvinami lesa. Razumljivo je, da se je tudi v omenjenem primeru hotel okoristiti, kajti z logarskim žigom bi si nedovoljno lahko precej spomagal. Vendar slednje mladencu ni uspelo. Svoje nedovoljeno početje bo plačal s kaznjico, ki mu jo je naložilo sodišče - 2 meseca zapora.

BRALCI NAM PIŠEJO: Je to pravilno?

Do leta 1953 v Slov. Konjicah ni bilo pravega prevoznega sredstva za potrebe reševalne postaje. Šele to leto je uspelo odboru RK, da je s pomočjo podjetij in ustanov v Konjicah zbral denar in nabavil nov rešilni avto znamke Mercedes. V tem času, to je v dobrih dveh letih je prevozil nad 100.000 kilometrov. Sofer avtomobila tov. Keler ima pri tem mnogo zasluga, da vse do sedaj še ni bilo večjih defektov in popravil.

Vendar pa je Konjičane nemalo presenetila vest, da je bilo na nedavnem posvetu reševalnih postaj v Laškem med drugim tudi sklenjeno, da bi vsa ta prevozna sredstva centralizirali v večjih sredstvih. Na tej osnovi bi seveda izgubili svoj avto, saj so soferju v Celju že nekakrat mimogrede rekli, da se bo kmalu preselil z njim vred v Celje. Nič čudnega torej, če so se na nedavnem občnem zboru RK uprli takemu predlogu ali morda celo sklepu. Naj nekatere številke o prevozu iz lanskega leta povedo, da je avto v celoti izkoriščen.

Skupaj v letu 1955, napravil 762 voženj z 44.474 pm, kar pomeni, da je bila vsaka vožnja dolga blizu 60 km. Če pa napravimo še bolj podrobno analizo, ugotovimo, da je imel dnevno najmanj dve vožnji. Pri tem pa niso vsi teta tevoča popravila, ki jih je treba sproti opravljati. Povedati je treba še, da je za ta avto v Konjicah samo en sofer in kot povedano, je največ njegova zasluga, da je še vedno avto v dobrem stanju. 78% prevozov je bilo za zavarovance soc. zavarovanja, 11% jih je plačal OLO, ostanek pa odpade na samoplačnike. Velika večina, ki to prevožno sredstvo koristi, izhaja iz vrst delavcev konjiških in okoljskih podjetij, ki so za nabavo avtomobila prispevala svoje deleže. Naj omenimo še, da je ta avto tudi edini na vsem področju od Poljan preko Slov. Bistrice, Oplotnice in vse do Celja, kjer živi najmanj 20.000 ljudi. Vsi ti pa vedo, da bi v primeru centralizacije v Celju ob najhujših primerih, ob nezgodah v podjetjih, pri porodnicah itd. morali na prevoz čkati precej dalj kot sedaj, ko imajo prevožno sredstvo blizu.

Iz vsega tega je torej popolnoma razumljivo, da taki sklepi ne bi bili najboljša rešitev, posebno ne v tem primeru, ker je bil avto nabavljen z lastnimi sredstvi, in ker ima tudi dovolj obsežno področje.

L. V.

Slab zgled predsednika zadruge

Okrajno sodišče v Celju je pred nedavnim obravnavalo tudi primer Ivana Zerovnika, nekdanjega predsednika KZ v Višnji vasi. Obtožen je bil zaradi nedovoljenega trgovanja ter ga je sodišče obsodilo na 2 meseca zapora. Zerovnik je pred leti, ko je bil predsednik zadruge, opravil tudi nakup lesa za svojo KZ. Med tem je bil osumljen nedovoljenega trgovanja ter je zato prišel v preiskovalni zapor. Ko se je spet vrnil, je še naprej zadržal vse funkcije v KZ in tudi predsedništvo, vendar s to razliko, da ni hotel več delati za korist zadruge. Kmalu je navezal stike z vodstvom KZ Celje ter zanj odkupoval od zasebnih kmetov na svojem območju rezan in tesan les. Posloval je kot samostojen lesni trgovec, seveda mimo domače KZ. Pri vsaki kubičnem metru lesa je zaslužil 500 dinarjev. Sprito tega, je njegovo ravnanje obsodila vredno, kajti kot predsednik Kmetijske zadruge Višnja vas, bi prvenstveno moral skrbeti za napredek svoje zadruge, ne pa zasledovati koristi za svoj žep.

Obsojen zaradi kraje dvokoles

Okrajno sodišče v Celju je nedavno obsodilo na 3 mesece zapora 25-letnega Zvezdčarja Vladimira Kovača iz Radon. Le-ta je pred domačo letoma v Celju ukradel moško in žensko dvokoleso ter ju nato predruščil in prodal. Kovač je na sodišču navajal kot zagovor, da je dejanje storil po povratku iz JLA, čes da ni imel za poslitve, a je potreboval denar za preživljanje. Temu nihče ne verjame, kajti delo bi gotovo dobil, če bi le hotel.

IZPRED SODIŠČA V KOPRU Jalovo izgovarjanje

Okrajno sodišče v Kopru pa je obsodilo na 6 mesecev zapora in na zapleno motornega čolna Glna Stančiča, ki je prišel s svojim motornim čolnom v Glasterno, ker je brez dovoljenja prekršil državno mejo, ter se zagovarjal, da je zasedl v megli, oziroma da ni imel to je v planosti. Sodišče ni upoštevalo takega zagovora, ker se je izkazalo, da ni bil tako pijan, da bi ne vedel, kod se vozi. Razen zapora se mu odvzeli s stransko kaznjico motorni čoln.

Nepošten najditelj

Zaradi nepoštenosti se je zagovarjal tudi Nikolaj Jakovina, ki je 1. avgusta na cesti med Iztro in Šmarjem pobral kamionsko ponjavo, katero je izgubil sofer kamiona Tovarna Ex Ampeleja, ter jo prodal za 30.000 din, namesto da bi najdho ponjave prijavil ter se zanimal za lastnika. Sodišče mu je za to njegovo delo prisodilo 12.000 din denarne kazni, kar bo bržčas dovolj rešen opomin.

IZ DOMŽAL Ameriški film: »Kraljica Kristina«

Predstavi ob 18 in 20.

IZ NOVEGA MESTA POROČILO O GIBANJU PREBIVALSTVA V NOVI MESTU

od 1. do 18. marca 1956
Rojenih je bilo 34 dečkov in 29 deklet.

Poročili so se: Janez Ravbar, avtomobilski sprevodnik iz Vavte vasi, in Ema Jakše, servirka v Dol. Toplicah; Ciril Jarnovič, računovodja, in Elizabeta Urbanc, oboja iz Novega mesta; Janez Mihelič, godzarski tehnik, in Julijana Levstik, iz Bistrice.

Umrlji so v Ljubljani

Florjan Skok, upokojenec, Korotanska 22, rojen 1903. Pogreb bo danes ob 17 v Dravljah.

DNEVNE NOVICE

MARIBORSKE VESTI

DEZURNA LEKARNA Sreda, dne 21. marca: lekarna »Pri gradu«, Partizanska cesta 1. Četrtek, dne 22. marca: lekarna »Studentica«, Gorkega ulica 18.

KINO PARTIZAN: Italijanski film: »Bandit Musolino«. UDNARNIK: Ameriški barvni film: »Velika nagrada«.

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE Sreda, 21. marca ob 19.30: Rossini: »Sevilljski brivci«. Red ZIS. Četrtek, 22. marca ob 19.30: Drda: »Cl zovca hujdiča«. Red LMS-2.

UMETNOSTNA GALERIJA Razstava reprodukcij britanskega romantika W. Blakea. Razstavljenih je 40 okvirov z reprodukcijami akvarelov, jedkanic in perorij. Razstava je odprta dnevno od 10-16 v času od 18. do 31. marca 1956.

CELJSKE VESTI

CELJSKO GLEDALIŠČE Četrtek, 22. marca 1956 ob 20: Puškin-Treves: »Nesmrtni don Juane«. Četrtek ob 19.30: Drda: »Cl zovca hujdiča«. Red LMS-2.

Petek, 23. marca ob 18: Miloš Mikelin: »Atomске bombe ni več«. IV. srednješolski abnoma. Sobota, 24. marca ob 20: Puškin-Treves: »Nesmrtni don Juane«. Sobotni abnoma in izven.

KINO »UNION«: Amer. barvni film: »Vojna svetov«. Tednik: Filmske novosti št. 11. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi Ann Robinson.

KINO »SLOGA«: Franc. film: »Štirje brez postelje«. Brez tednika: Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10. uri matineja istega filma. V glavni vlogi Martine Carol, Françoise Arnoul. Prodaja vstopnic v obeh kinematografih od 9.30-11 in od 14 dalje, za matinejo pa od 9 dalje.

KINO »SOCA«: Premiera francoskega filma: »Intrigantke«. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi Raymond Rouleau in Jeanne Moreau. Prodaja vstopnic od 9.30-11 in od 14 dalje.

KINO »TRIGLAV«: Slovenski film. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi Stane Sever, Julka Starč in Mira Sarđoč.

KINO »SISKA«: Slovenski film. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi Metka Gabrijelič, Franek Trefalt in Janez Cuk.

KINO »VESNA«: Slovenski film. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi Metka Gabrijelič, Franek Trefalt in Janez Cuk.

KINO »SISKA«: Slovenski film. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi Metka Gabrijelič, Franek Trefalt in Janez Cuk.

KINO »VESNA«: Slovenski film. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi Metka Gabrijelič, Franek Trefalt in Janez Cuk.

KINO »SISKA«: Slovenski film. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi Metka Gabrijelič, Franek Trefalt in Janez Cuk.

KINO »VESNA«: Slovenski film. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi Metka Gabrijelič, Franek Trefalt in Janez Cuk.

KINO »SISKA«: Slovenski film. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi Metka Gabrijelič, Franek Trefalt in Janez Cuk.

KINO »VESNA«: Slovenski film. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi Metka Gabrijelič, Franek Trefalt in Janez Cuk.

KINO »SISKA«: Slovenski film. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi Metka Gabrijelič, Franek Trefalt in Janez Cuk.

KINO »VESNA«: Slovenski film. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi Metka Gabrijelič, Franek Trefalt in Janez Cuk.

KINO »SISKA«: Slovenski film. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi Metka Gabrijelič, Franek Trefalt in Janez Cuk.

KINO »VESNA«: Slovenski film. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi Metka Gabrijelič, Franek Trefalt in Janez Cuk.

KINO »SISKA«: Slovenski film. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi Metka Gabrijelič, Franek Trefalt in Janez Cuk.

KINO »VESNA«: Slovenski film. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi Metka Gabrijelič, Franek Trefalt in Janez Cuk.

KINO »SISKA«: Slovenski film. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi Metka Gabrijelič, Franek Trefalt in Janez Cuk.

KINO »VESNA«: Slovenski film. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi Metka Gabrijelič, Franek Trefalt in Janez Cuk.

KINO »SISKA«: Slovenski film. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi Metka Gabrijelič, Franek Trefalt in Janez Cuk.

KINO »VESNA«: Slovenski film. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi Metka Gabrijelič, Franek Trefalt in Janez Cuk.

KINO »SISKA«: Slovenski film. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi Metka Gabrijelič, Franek Trefalt in Janez Cuk.

KINO »VESNA«: Slovenski film. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi Metka Gabrijelič, Franek Trefalt in Janez Cuk.

KINO »SISKA«: Slovenski film. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi Metka Gabrijelič, Franek Trefalt in Janez Cuk.

KINO »VESNA«: Slovenski film. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi Metka Gabrijelič, Franek Trefalt in Janez Cuk.

KINO »SISKA«: Slovenski film. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi Metka Gabrijelič, Franek Trefalt in Janez Cuk.

KINO »VESNA«: Slovenski film. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi Metka Gabrijelič, Franek Trefalt in Janez Cuk.

KINO »SISKA«: Slovenski film. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi Metka Gabrijelič, Franek Trefalt in Janez Cuk.

KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO

KINO »KOMUNA«

Ameriški barvni film

Poslednjič sem videl Pariz

Brez tednika. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi Elisabeth Taylor in Van Johnson. - Prodaja vstopnic od 9.30-11 in od 14 dalje.

»KINO VIČ«

Premiera francoskega filma

»Intrigantke«

Predstave ob 15, 17, 19 in 21. - V glavni vlogi Raymond Rouleau in Jeanne Moreau. Prodaja vstopnic od 9.30-11 in od 14 dalje.

KINO »UNION«

Amer. barvni film: »Vojna svetov«. Tednik: Filmske novosti št. 11. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi Ann Robinson.

KINO »SLOGA«: Franc. film: »Štirje brez postelje«. Brez tednika: Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10. uri matineja istega filma. V glavni vlogi Martine Carol, Françoise Arnoul. Prodaja vstopnic v obeh kinematografih od 9.30-11 in od 14 dalje, za matinejo pa od 9 dalje.

KINO »SOCA«: Premiera francoskega filma: »Intrigantke«. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi Raymond Rouleau in Jeanne Moreau. Prodaja vstopnic od 9.30-11 in od 14 dalje.

KINO »TRIGLAV«

Slovenski film

Tri zgodbe

Brez tednika. V glavni vlogi Stane Sever, Julka Starč in Mira Sarđoč. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. - Prodaja vstopnic od 15 dalje.

KINO »SISKA«

Slovenski film

»VESNA«

V glavni vlogi: Metka Gabrijelič, Franek Trefalt in Janez Cuk. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. - Prodaja vstopnic od 14 dalje.

Podpisani

IVAN VESENJAK Rogatec 41

se zahvaljujem upravi Ljudske Pravice, kakor tudi Zdravstvenemu zavarovalnemu društvu za izplačanih

16.000 dinarjev

ki sem jih prejel, kot naročnik Ljudske pravice, zaradi poškodbe oziroma trajnih posledic zaradi nezgode.

Upravni odbor

»CELEIA-SAD«, kombinat živilske industrije v Celju razpisuje mesto SAMOSTOJNEGA RAČUNOVODJE

POGOJI: višja strokovna izobrazba z najmanj 5-letno prakso - ali srednja strokovna izobrazba z najmanj 10-letno prakso.

Plača po tarifnem pravilniku podjetja. Nastop službe takoj ali po dogovoru. Ponudbe sprejema uprava podjetja.

C 81

Profesorji zbor in ravnateljstvo XI. gimnazije v Ljubljani v žalosti sporočata, da je dne 20. marca po teški bolezni umrla znana dobra tovarišica in poštena žrtvovalna vzgojiteljica

Marija Ambrožič

strokovna učiteljica

S svojim življenjem in ne-sebičnim delom nam je svetel zgled. Ohranili jo bomo v najlepšem spominu.

Profesorjski zbor in ravnateljstvo XI. gimnazije v Ljubljani.

Uprava za ceste LRS - Tehnična sekcija Ljubljana sporoča, da je pri izvrševanju svoje službe nenadoma umrl

JANEZ ŽVAB

zidar

Pogreb pokojnika bo v sredo, dne 21. marca 1956 ob 15.30 z Mlinega št. 112 na pokopališče Bled. Svojega dobrega sodelavca bomo ohranili v častnem spominu, svojcem pa naše iskreno sožalje.

Uprava za ceste - Tehnična sekcija Ljubljana

Sindikalna podružnica cestarjev in delavcev na Bledu javlja, da je pri opravljanju svojega dela nenadoma preminil njen član

JANEZ ŽVAB

zidar

Pokojnika bomo spemili na njegovi zadnji poti v sredo, 21. marca 1956 ob 15.30 z Mlinega na pokopališče Bled.

Svojega zvestega člana bomo ohranili v trajnem spominu.

Sindikalna podružnica cestarjev in delavcev na Bledu

Medna-rodno

GEOFIZIKALNO LETO

Na njem bo sodelovalo nad 60 dežel, med njimi tudi Jugoslavija

(Nadaljevanje in konec)

ZNANOST PRIČAKUJE MNOGO

Znanstveniki posameznih narodov, ki bodo sodelovali v geofizikalnem letu, so že našli odgovor na vprašanje, kako bodo vsa ta opazovanja organizirali. Zasnovali so načrte, po katerih bodo vsa dognanja medsebojno izmenjavali. Organizacija bo zasnovana tako, da bodo več točk na našem planetu proučevali istočasno iz različnih opazovalnic. Velikanska področja Zemlje pa še zmeraj niso zajeta s kontrolo znanstvenikov. Da bi zapolnili to vrzel, so mnoge države poslale znanstvene odprave v Antarktiko, nekatere pa tudi v tropične kraje, ki v geofizikalnem smislu še niso raziskani. Proučevanje pa bo zajelo tudi vse oceane. Posebne ladje z instrumenti bodo poslali na oceane, da bodo njihove posadke sporočale potrebne podatke. Odbor za geofizikalno leto je določil tudi šest vzporednikov in znanstveniki bodo posebej proučevali področja, prek katerih drže ti vzporedniki.

Sadov geofizikalnega leta seveda ne bo moč pričakovati takoj. Ob koncu leta naj bi vsaka udeležena država izdala ustrezne publikacije, v katerih bodo zajeti podatki opazovanj. Tako bodo imeli znanstveniki na razpolago dovolj gradiva za zaključno proučevanje.

METEOROLOGI SI OBETAJO DOLGOROČNE VREMENSKE NAPOVEDI

Neki ugledni ameriški meteorolog meni, da bo geofizikalno leto odpravilo na večni problem meteorologov, namreč na vprašanje, kako zanesljivo napovedati vreme za daljše obdobje vnaprej. To je predvsem odvisno od proučevanja atmosfere. Znano je, da se zračni tokovi premikajo od zahoda proti vzhodu. Znanost pa še ni ugotovila, kaj povzroča motnje ali pravzaprav valovanje teh zračnih tokov, ki nam prinašajo spremembo vremena. Znano tudi še ni povsem, koliko ener-

gije dobiva Zemlja od Sonca, kakšno žarčenje prihaja iz vesoljstva, porazdelitev kinetične energije v atmosferi itd.

Meteorologija bi nedvomno šezdaj ne imela odgovorov na vsa ta vprašanja, da ji ne pomagajo tudi ostale znanstvene panoge geofizike. Prav v tem je prednost geofizikalnega leta, da povezuje delo vseh teh znanstvenih panog.

»SVETOVNI« DNEVI

V geofizikalnem letu bo nastalo več izrednih nebesnih pojavov. Znanstveniki so izračunali, da bo nastal 23. oktobra 1957 sončni mrk. Videli ga bodo prebivalci Južne Afrike, 19. aprila leta 1958 pa bodo videli sončni

teri strokovnjaki spravili v zvezo z mnogimi pojavi na Zemlji. Razen tega so zvezdoslovci opazovali zadnje dni na Soncu več velikanskih eksplozij. Znanstveniki še nimajo znanstveno utemeljene teorije o vzročni zvezi med pojavi na Soncu in na Zemlji. Opazovanja v geofizikalnem letu naj bi prinesla tudi odgovor na večino teh vprašanj.

UMETNI SATELIT BODO IZSTRELILI Z OBALE FLORIDE

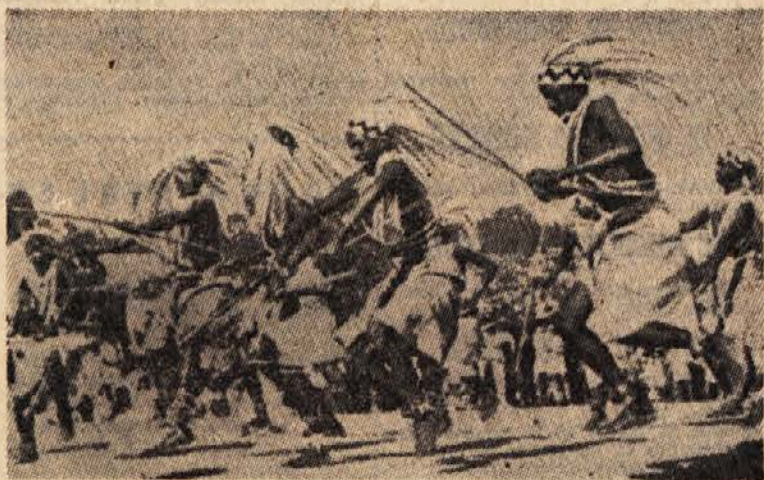
Polet v vesoljstvo bi bil seveda za ves svet veliko presenečenje. Po drugi svetovni vojni, ko so izstrelili že več raket 200 do 400 km visoko, je pot-

naj težnost našega planeta ne bo vplivala. Krožilo bo nekaj časa po vesoljstvu okrog našega planeta. Predsednik ameriškega narodnega odbora za geofizikalno leto je obvestil predsednika posebnega odbora za to leto, da bodo umetni sateliti izstrelili z vojaškega letališča na vzhodni obali Floride. Tehtal bo 10 kg in njegov premer bo meril 75 cm. Izstrelili ga bodo na treh raketah, ki se bodo po vrsti vžigale. Dvignil se bo nad 300 milj visoko in tedaj bo znašala njegova hitrost 18.000 milj na uro.

Po računih ameriških strokovnjakov bo umetni satelit v 24 urah 16-krat obletel Zemljo. Za znanost bo velikega pomena, ker bo omogočil pojasniti doslej neznan pojav v zračnih plasteh od 200 do 400 km visoko.

O geofizikalnem letu lahko rečemo, da bo pomenilo novo dobo v zgodovini človeštva, morda celo začetek medplanetarnih poletov. Na to pa bo moralo človeštvo še dolgo čakati, zlasti na medplanetarne ladje s človeško posadko. Nedvomno pa bo prvi umetni satelit prinesel tudi odgovor na vprašanje, ali so medplanetarni poleti sploh možni.

V. Petrović

Plesalci plemena Vatusi iz vasi Kampala (Uganda) pri svojem tradicionalnem plesu rodovitnosti, ki ga proslavljajo vsako leto

mrk prebivalci Azije in Amerike. Na južni poluti bodo ljudje videli sončni mrk 22. oktobra 1958, in sicer na področju med Avstralijo in Južno Ameriko. Razen tega pričakujejo znanstveniki tako imenovane meteorološke »plohe«, močnejši polarni sij itd. Zato so sestavili poseben koledar tako imenovanih »svetovnih« dni in vpisali vanj podatke o času in mestu teh pojavov. To je pravzaprav signal vsem v geofizikalnem letu sodelujočim narodom, naj posvete večjo pozornost tem naravnim pojavom, da bi jih z vseh opazovalnic opazovali istočasno.

Nad 130 magnetnih opazovalnic bo spremljalo spreminjanje magnetnih polj med živahnjšo sončno dejavnostjo. To povzroča magnetne viharje v jonosferi, le-ti pa motnje v radijskih odajah in podobno. S posnetki in opazovanjem v geofizikalnem letu naj bi podrobneje pojasnili teorijo o vzrokih polarnega sija in po možnosti ugotovili natančno zemljepisno lego, obliko in intenzivnost teh svetlih žarkov.

EKSPLOZIJA NA SONCU

V februarju in delno tudi v marcu je bilo moč na zahodnem robu sonca tudi s prostim očesom opaziti veliko pego, mnogo večjo od dosedanjih, ki se je čez nekaj dni že znatno razširila. To veliko sončno pego bi radi neka-

vanje po medplanetarnem prostoru spet vzbudilo pozornost ljudi. V Ameriki so začeli celo prodajati vozovnice za prvi medplanetarni polet in parcele na Luni. Vesti o letelih krožnikih, cigaretah, pepelnikih in drugih predmetih so vzbujale veliko pozornost, toda znanost jih ni potrdila. Lani pa so sovjetski in ameriški znanstveniki uradno izjavili, da bodo v kratkem izstrelili v vesoljstvo prvi umetni satelit, majhno nebesno telo, ki

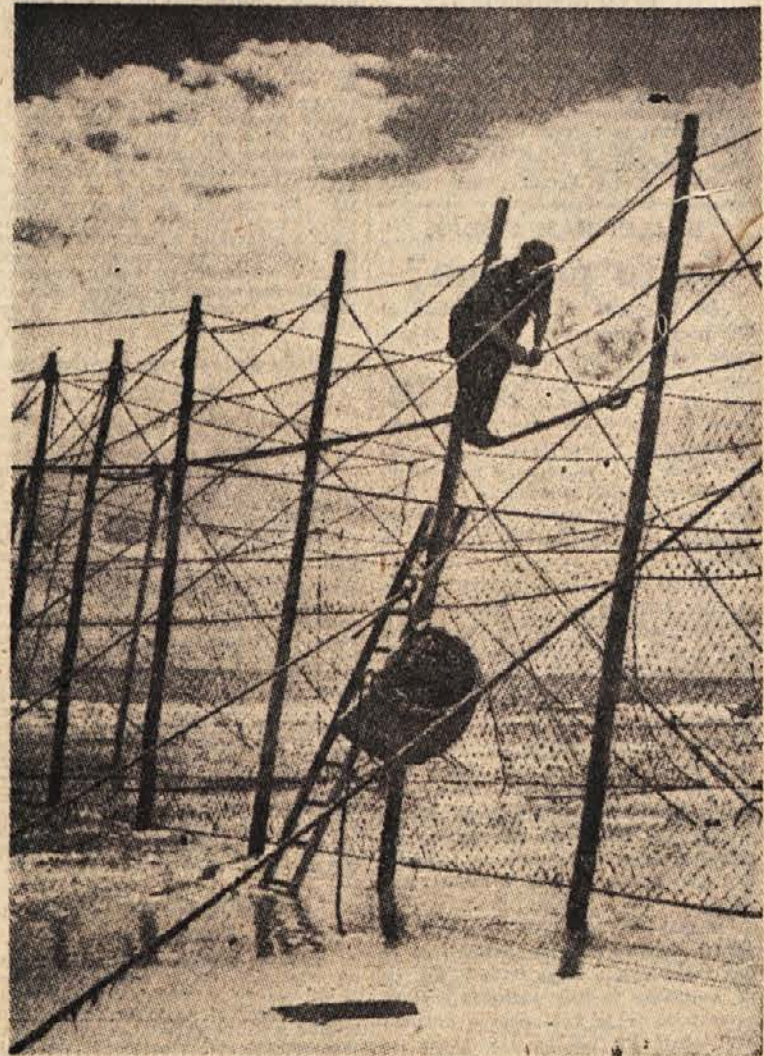
Zdravilna zelišča proti trombozi

Razen raznih preparatov heparina in dikumarola, ki preprečujejo in dikonmarola, ki preprečujejo sesedanje krvi pri trombozi, pač pa pogosto napadajo druge organe, priporoča zdravnik dr. Jiří Stefl iz Brna v angleški medicinski reviji »British Medical Journal« kamilični oziroma čaj iz medene detelje (mellotus officinalis). Takšen čaj že dolgo pijejo na Moravskem proti trombozi, razširitvi ven in nekaterim obolenjem srčne arterije, toda zmeraj pod zdravniškim nadzorom. Zanimivo je, da so trije zdravniki z univerze v Zürichu odkrili nov činitelj sesedanja človeške krvi, ki so ga označili z rimsko število X. To odkritje

bo omogočilo uspešnejše proučevanje krvnih bolezni in tromboze. Dokazano je že, da na jetrih oboleli ljudje nimajo v krvi dovolj činitelja X.

Japonska bo odpravila smrtno kazen

Japonski minister za pravosodje Makino je izjavil, da je prištaš odprave smrtno kazni na Japonskem. Na tiskovni konferenci je naprosil novinarje, naj v tem smislu pripravijo javnost, da bo lahko vlada smrtno kazen odpravila. Na Japonskem so v desetih povojnih letih usmrtili 258 na smrt obsojenih zločincev, 61 pa jih še čaka na usmrnitev.

Za dober lov so potrebne tudi skrbne priprave, kajti sezona je pred vrati.

V Italiji so ustanovili OČESNO BANKO

USMERJALA BO POŽRTVOVALNOST LJUDI, KI SO PRIPRAVLJENI PREPUSTITI PO SMRTI SVOJE OČI ZA OČESNE OPERACIJE

V medicinskem inštitutu rimske univerze so ondan ustanovili prvo italijansko »Očesno banko«. Njena naloga bo organizirati in usmerjati požrtvovalnost ljudi, pripravljenih prepustiti po smrti svoje oči za nevarne očne operacije. Očesno banko so

ustanovili na pobudo upravnika inštituta prof. Gerina. Njega pa je napotil na to nedavno umrli Carlo Gnocchi, ki je pred svojo smrtjo 28. februarja zapustil svoje oči dvema slepima otrokoma. O tem smo kratko že poročali. Po vsej Italiji so se začeli ljudje zanimati za ustanovitev očesne banke. Prof. Gerinu se je prijavilo že kakih 1000 ljudi.

V Italiji še velja zakon, po katerem je prepovedano izrezati mrljici oči. Ta zakon je bil uveljavljen pred mnogimi leti, da bi zaščitil dozdevno mrtve ljudi pred kirurškimi posegi. Zakon določa, da mora ostati truplo najmanj 48 ur nedotaknjeno. Očesna roženica pa po dveh dneh za operacije ne pride več v poštev. Zato bo italijanski parlament čimprej izglasoval nov zakon, po katerem bodo doslej »skrivne« očne operacije uradno dovoljene.

Prejšnjo nedeljo umrli 75-letni Italijan Giovanni Paggi je v oporoki zapustil svoje oči v kirurške namene za presaditev roženice. K tej odločitvi ga je napotil zgleđ Carla Gnocchija, čigar požrtvovalnost je vzbudila zanimanje po vsem svetu. Operacija, za katero je dal na razpolago oči Paggi, so napravili v neki italijanski bolnišnici. Tri ure po Paggijevi smrti je kirurg dr. Emilio Ravenbino vstavil njegovo roženico 17-letni slepi Marileni Zappa iz Casanna d'Adda. Operacija se je posrečila.

ZA DOBRO VOLJO

EINSTEIN IN STETJE

V prostem času je Einstein rad ozel o roke gosli in zaigral. To je bila njegova najljubša zabava. Na klavirju ga je navadno spremljal njegov prijatelj Schnobel, ki se je čisto jezil na Einsteina, da ne igra po taktu.

»Kako žalostno je to,« je rekel nekoč slavnemu znanstveniku, »da ne znate šteti niti do štiri.«

»Seveda si na vso moč prizadevam, da bi se v življenju dvignil. Ne moreš si misliti, kolikšen trud je potreben že za to, da se vsak dan dvignem iz postelje.«

»Spite, otročki spite...«

»Mamica, ali mora biti ženska v večerni obleki zmeraj brez nog?«

»Ne, tulaj ni Narodna banka — toda zdi se mi, da niste edini, ki to misli.«

Drohne ZANIMIVOSTI

SAMO BRIDGE SMETA IGRATI

Poveljnik šest NATO generalov Alfred Gruenther ni posebno trdnega zdravlja. Baje namerava iz zdravstvenih razlogov odstopiti. Zdravnik mu je namreč med lanskimi počitnicami, ki jih je preživel v Washingtonu oziroma v Gettysburgu v Eisenhowerjevi bližini, prepovedal igrati tenis. Obama, njemu in predsedniku Eisenhowerju, je pa dovolil, da lahko »stara gospoda« skupaj igra bridge. Gruenther je pozneje izjavil, da je ta nasvet dober, izraz »stara gospoda« pa mu ni bil po volji.

PASJI KVINTET

Ameriška trgovina z gramofonskimi ploščami zadnje čase naglo razcveta, kar je treba pripisati eni samim gramofonskim ploščam, ki je prišla v promet z naslovom »Pasji kvintet«. V njem sodelujejo oba nemška ovčarja Cezar in King, terierja Pearl in Pussy ter najmanjši med njimi Dolly, ki lajajo baje tako složno in ubrano, da je silšati z gramofonske plošče prestopo melodijo.

POTROŠNJA WHISKYJA PADA

Škotski laburistični poslanec Emrys Hughes je v angleški Spodnji zbornici izjavil, da pomeni vest, da pijejo Američani in Kanadčani namesto škotskega whiskyja zdaj več ruske vodke, za Škotsko »ohibuten« diplomatski poraz. To kaže, da je čisto Amerika izgubila hladno vojno. Z vsem poudarkom je Hughes pozval vlado, naj ukrene vse potrebno, da potrošnja whiskyja ne bo več padala.

OB GLASBI RASTE MIMOZA HITREJE

V botaničnem inštitutu v Madrasu so ugotovili, da raste mimoza mnogo hitreje, če igrajo v njeni bližini vsak dan 25 minut na violino kako miren skladbo. Mimoza raste 25% več vešče, če sliši glasbo, kakor druge mimoze, ki jih z glasbo ne zabavajo.

MNOGO DENARJA ZA RAZVOJ JEDRSKE ENERGIJE

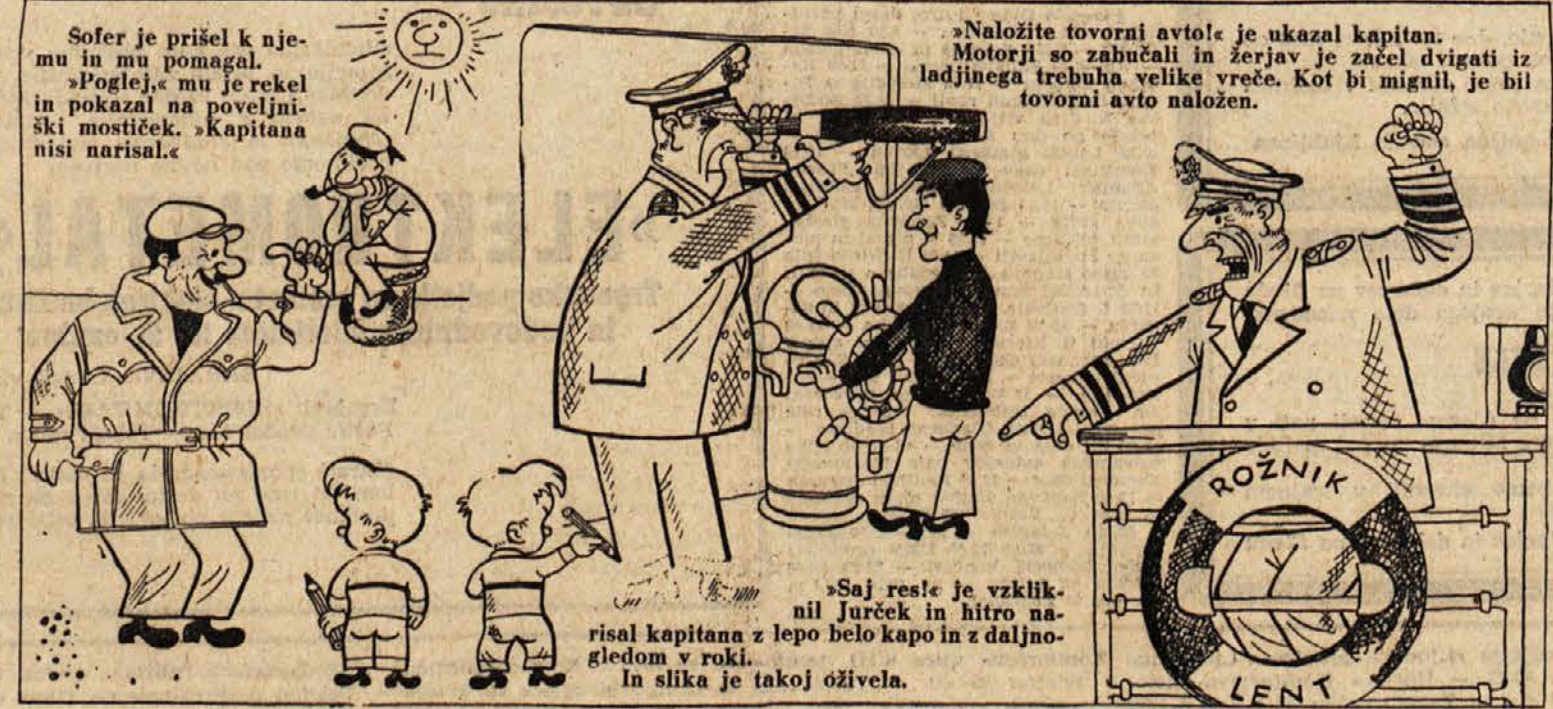
Angleška vlada je namenila letos za razvoj jedrske energije 68 milijonov funtov letno ali 14 milijonov evrov letno. Večino tega denarja bodo namenili za zgraditev naprav, strojev in instrumentov.

JURCEK RISE

PIŠE: V GRAD
RIŠE: JURCEK

9

Tovorni avto

Sofer je prišel k njemu in mu pomagal. »Poglej,« mu je rekel in pokazal na poveljniški mostiček. »Kapitana nisi narisal.«

»Naložite tovorni avto!« je ukazal kapitan. Motorji so zabučali in žerjav je začel dvigati iz ladjinega trebuha velike vreče. Kot bi mignil, je bil tovorni avto naložen.

»Saj res!« je vzkliknil Jurček in hitro narisal kapitana z lepo belo kapo in z daljnogledom v roki. In slika je takoj oživila.